БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 202 (6637) ОКТЯБРИИН 3 СУББОТО 1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

МАШИННО-ТРАКТОРНА СТАНЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ СААШАДАНЬ ҺАЙЖАРУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

«Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол үсэгэлдэр толилогдобо. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолһоо эхилдүүлэгдэн, машинно-тракторна станцинуудай бүхы ажал-ябуулгые һайжаруулгын, колхозуудай үйлэдбэридэ тэдэнэй бэелүүлдэг үүргые дээшэлүүлгын тодорхой программа энэ документ дотор хараалагданхай.

Машинно-тракторна станцинууд болбол социалистическэ хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань һайжаруулха хүсэн мүн. Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын анхарал оролдолгын ашаар МТС-үүд томо предприятинууд болон урган. Мүнөө тэдэ колхозуудтаи полевой бүхы хүдэлмэриин гурбаһаа хоёрые дүүргэнэ.

Гэбэшье, МТС-үүдэй ажал-ябуулгада дутагдалнууд бии байна, хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтэ һаатуулна. Олон МТС-үүд тракторнуудые болон хүдөө ажахын машинануудые хангалтагүйгөөр ашаглана, колхозуудай үмэнэһөө доголдоно. Зарим ажалнуудые урид болзорой ба шанарай талаарнь дүүргэнэгүй, хүдөө ажахын культурануудай ургасые ба малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ гүрэнэй түсэбүүдэй дүүргэлтые хангана гүй гэжэ өөһэдынгөө тогтоол соо СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба партиин Центральна Комитет заана. Хартаабха ба овощь һуулгалтые, рядууд хоорондынь элдүүрилтые механизацилгын хэмжээн тон бага байна. Малажалай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй процессүүдые механизацилгада МТС-үүд тон багаар хабаадана.

Эдэ дутагдалнууд түбхын түрүүндэ юутээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, машинно-тракторна станцинууд саг үргэлжын механизаторска кадрнуудгүй, мэргэжэлтэй хүтэлбэрилхы ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдөөр хангагдаагүй байна. МТС-үүдтэ заһабарилгын база һулаар хүгжөөгдэнхэй, машинануудай техническэ харууһалга хангалтагүйгөөр табигданхай, энээнэй эсэстэ тракторнууд болон комбайнуудай ажалтүй байха ябадал ехээр гарана.

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлгэ хадаа хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгын хойшолуулагдашагүй зорилгонуудые амжалтатайгаар шиндхэлгын, манай орон дотор хүн зондо хэрэгтэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хүнгэн промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдүүдые элбэг дэлбэгээр бии болгохо шухала услови мүн.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй Центральна Комитет МТС-үүдэй хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тушаа өөһэдынгөө тогтоол соо ехэ хэмжээнүүдые хараалһан байна. МТС бүхэндэ мэргэжэлтэй саг үргэлжын кадрнуудые бии болгохо шухала гэжэ тоологдоо. Машинно-тракторна станцинуудые механизаторнуудай саг үргэлжын кадрнуудаар хангалга хадаа машинануудай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын культурануудай ургасые ба малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ арга олгохо байна

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэришэдэй ажана байдалые улам һайжаруулха тушаа парти ба правительство эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргана. 1953 оной октябриин 1-һээ эхилэн тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдэй ажалай түлөө шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн мүнгэн түлэбэри тогтоогдоо. Түлэбэриие машинно-тракторна ба тусхай станцинууд һара бүри түлэжэ байха юм. Гарантийна минимумэй хэмжээгээр эдеэ хоолой ороо̄һо тарияе, тэрэшэлэн комбайнуудаар болон бусад машинануудаар ургаса хуряаһанай түлөө үгтэхэ ороо̄һо тарияе тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдтэ ажалта үдэрнүүдтэнь машинно-тракторна ба тусхай станцинууд үгэжэ байха болоо.

Колхоздо ажалта үдэрнүүдтэ гарантийна минимумэй хэмжээнһээ үлүү ехэ ороо̄һо тариянай хубаагдаһан байгаа һаа, колхоз хадаа ажалта үдэртэ гарантийна минимумһээ дээшэ үгтэһэн тарияе тракторна бригадануудай саг үргэлжын ба сезонно хүдэлмэришэдтэ үгэжэ байха болоно. Колхоз хадаа ажалта үдэрнүүдтэ хубаагдаха бусад продуктнуудые бүхы колхознигуудта үгэһэндөөл адляар тракторна бригадануудай саг үргэлжын ба сезонно хүдэлмэришэдтэ үгэхэ байна.

Механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ шэнэ системэдэ шэлжэн оролго хадаа МТС-үүдэй ажабайдалда, тэдээнэй саашадаа урган хүгжэхэ ба бэхижэхэ хэрэгтэ тон шухала удхашанартай. МТС-үүдтэ хэрэгтэй кадрнуудые һургалга хадаа мүнөөнһөө эхилэн, промышленностиин ремесленнэ училищинуудта хэрэглэгдэжэ байгаа системээр табигдаха байна. Гансахан мүнөө жэлдэ хүдөө ажахые механизацилха талаар 250 ремесленнэ училищинууд, ФЗО-гэй һургуулинууд эмхидхэгдэхэ юм.

Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство МТС-үүдэй хүтэлбэрилхы ба инженерно-техническэ кадрнуудта ехэ эрилтэнүүдые табина. Зорилго юуб гэхэдэ, машинно-тракторна станци бүхэниие үндэр мэргэжэлтэй кадрнуудаар бэхижүүлхэ хэрэгтэй. МТС-үүдэй директорнүүдөөр заатагүй дээдэ мэргэжэлтэй инженернүүд ба агрономууд, тиихэдэ МТС-үүдэй главна инженернүүдэй, главна агрономуудай ба главна зоотехнигүүдэй тушаалда имагта тусхай дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд томилогдохо ёһотой. Промышленна предприятинууд эрхим мэргэжэлтэдые хүдөө ажахыда эльгээжэ, МТС-үүдые инженернэ кадрнуудаар бэхижүүлгэдэ ехэ туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

Хүдөө ажахые кадрнуудаар бэхижүүлхэ гэһэн партиин уряа советскэ арадта халуунаар угтагдаа. Эмхи зургаанууд болон предприятинуудһаа мэргэжэлтэдэй МТС-үүд болон колхозуудта хүдэлмэрилхөөр ошохын түлөө патриотическа хүдэлөөн бүхы орон дотор дэлгэржэ байна. Партиина организацинууд энэ хүдэлөөниие толгойлон, мэргэжэлтэдэй дунда ойлгуулгын ба эмхидхэлэй үргэн хүдэлмэри ябуулха үүргэтэй.

Агрономическа болон зоотехническэ кадрнууд газар элдүүрилгэдэхи ба малажалдахи культурые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тон шухала үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй ЦК болбол участково агрономууд болон зоотехнигүүдэй орондо, колхозуудта саг үргэлжын хүдэлмэрилхын тулада МТС-үүдэй штадууд дотор агрономууд ба зоотехнигүүдые байлгаха шухала гэжэ тоолоһон байна. Колхоз бүхэн нэгэн—хоёр мэргэжэлтэдээр хангагдаха болоно. Энээнэй тулада 1954 оной хабар тэрэшэ 100 мянган агрономууд ба зоотехнигүүд МТС-үүдтэ, колхозуудта эльгээгдэхэ юм.

Партиина организацинуудай, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай уялга юуб гэхэдэ, энэ шухала хэмжээ-ябуулгын ямараар бэелүүлэгдэжэ байһые удаа бүри хиналха ёһотой. Эрхим мэргэжэлтэдые шэлэн олохо, деревнидэ хүдэлмэрилхөөр эльгээлгэ хадаа эмхитэйгээр, удаарулагдангүй үнгэрэгдэхэ ёһотой.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленум тарянажалдахи хүдэлмэринүүдые механизацилжа дүүргэхэ, малажалдахи, хартаабха ба овощь үйлэдбэрилтэдэхи ажал ехэтэй процессүүдые механизацилтые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэһэн зорилго машинно-тракторна станцинуудай урда табяа. Энээнтэй зохилдуулагдан, хүдөө ажахын материально-техническэ базые хүсэтэй болгохо хэмжээ-ябуулганууд Министрнүүдэй Соведэй ба партиин Центральна Комитедэй тогтоол дотор хараалагданхай.

Советскэ правительство 1954 онһоо 1957 оной майн 1 болотор МТС-үүд ба совхозуудта элдэб хүдэлмэри хэдэг, 15 хүсэтэй, 500 мянгаһаа үсөөн бэшэ тракторнуудые, тэрэшэлэн 250 мянган пропашной тракторнуудые эльгээхэ юм. 1954 ондо хүдөө ажахы 50 мянган ашаанай автомашинанууд, самосвалнууд болон шассинуудые, «ГАЗ—69» маркын 12 мянган хүнгэн автомобильнуудые, мүн хүдөө ажахын машинануудые, МТС-үүдэй мастерскойнуудые, заһабарилгын предприятинуудые зэбсэглэхын тулада станогууд болон түхеэрэлгэнүүдые туйлай олоор абаха байна.

МТС-үүдэй хүдэлмэриие бүхы хэмжээгээр һайжаруулгын шухалын шухала услови хадаа тэдээнэй үйлэдбэриин — техническэ базые бэхижүүлхэ ябадал болоно. Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй ЦК болбол 1953—1956 онуудта МТС ба тусхай станци бүхэнэй дэргэдэ заһабарилгын мастерскойнууд, гаражууд, һарабшанууд ба үйлэдбэриин бусад байрануудые байгуулха гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, республиканскэ дай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомууд ба облисполкомуудые уялгалаа.

МТС-үүдэй колхозуудтай харилсадаг үйлэдбэриин харилсаанууд хадаа тэдээнэй хоорондо баталагдаһан договорнуудаар саашадаашье тодорхойлогдохо гэжэ Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. Договор хадаа хуулиин хүсэтэй юм. Тэрээниие наринаар бэелүүлхэ гээшэ МТС болон колхозой хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй, бүхы колхознигууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэришэдэй уялга мүн.

Парти ба правительство хадаа хүдөө ажахын продуктнуудай үйлэдбэрилгые ехэдхэлгэдэ колхозууд болон колхознигуудай материальна урма хэшээлые дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээнүүдые абана. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуральна түлэбэриие тодорхойлон бэшэхэ шэнэ гурим энэ зорилготой тааруулагданхай. Натуротүлэбэриин мүнөөнэй хэмжээн хадаа колхоз хэды шэнээн ехэ ургаса абанаб, тэды шэнээн ехэ натуротүлэбэри үгэхэ гэһэн принципээр зохёогдонхой. Гэхэтэй хамта үндэр ургаса хадаа гансашье МТС-эй хүдэлмэриин шанарһаа бэшэ, мүн колхозой, колхознигуудай хүдэлмэриин шанарһаа дулдыдадаг бшуу. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуротүлэбэри абалгын мүнөөнэй гурим хадаа үндэр ургасын түлөө тэмсэлдэ колхозуудые зоригжуулнагүй гэжэ хараадаа абан, Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй ЦК болбол 1954 онһоо эхилэн, МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуральна түлэбэриин дифференцированнэ бата хэмжээндэ шэлжэн ороходо зохистой гэжэ тоолоһон байна.

Машинно-тракторна станцинуудай үмэнэ парти ба правительствын табиһан зорилгонууд туйлай ехэ ба харюусалгатай байна. Нютагуудтахи партийна ба советскэ органууд, машинно-тракторна станцинуудай партийна эхин организацинууд МТС-үүдэй хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха зорилгонуудые тайлбарилан ойлгуулха ба бодотоор бэелүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри дэлгэрүүлхэ ёһотой. Эдэ зорилгонуудые бодото хэрэг дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлгэ хадаа хүдөө ажахын мүнөө хэгдэжэ байгаа хүдэлмэринүүдые жэшээтэ һайнаар түгэсхэхэ ябадалһаа нилээд ехээр дулдыдаха байна. Механизаторнуудай уялга хадаа хартаабхын, овощиин, сахарна свёклын, хлопчатнигай ургаса хуряалгые богони болзор соо түгэсхэхэ, намарай пар ба хара пар хахалха, тэжээл бэлэдхэхэ түсэбэй дүүргэлтые хангаха, машинно-тракторна паркын намар-үбэлэй заһабарилгада бэлэдхэхэ ябадал болоно.

Министрнүүдэй Соведэй ба партиин Центральна Комитедэй тогтоолые колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, бүхы советскэ арад халуунаар һайшаана. МТС-үүдэй хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тушаа энэ тогтоолоор хараалагдаһан хэмжээнүүд бодотоор бэелүүлэгдэхэ байна.

(«Правдын» октябриин 2-ой түрүү бэшэг).

КИЕВ. Калининай нэрэмжэтэ талмай дээрэхи шэнэ байшангууд.

ТАСС-эй фотохронико.

Мэргэжэлтэд МТС-үүдтэ ошоно

УЖГОРОД, сентябриин 29. (ТАСС). Колхоз ба МТС-үүдтэ хүдэлмэридэ эльгээхые гуйжа Закарпатьеын хүдөө ажахын мэргэжэлтэд олоороо хандана. Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй областной управленидэ Ужгородско округой управлениин залуу мэргэжэлтэд мүн иимэ гуйлтатайгаар хандаба. Агрономууд Тегедош ба Лупенко, зоотехнигүүд Левкулич ба Самохина гэгшэд өөһэдынгөө мэдүүлгэ соо иигэжэ бэшэнэ:

«Манай ороной хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые ехэ баяртайгаар дэмжэнэбди. Бидэнэрые манай областиин машинно-тракторна ба машинно-малажалай станцинуудта хүдэлмэридэ эльгээхые гуйнабди».

Партиин Тячевскэ окружкомдо Андрей Пап гэгшын мэдүүлгэ оробо. Тэрэ хадаа механизациин Береговско һургуули дүүргэбэшье, трактористаар хүдэлмэрилхые ошоогүй юм. Мэдүүлгэ соогоо иигэжэ тэрэ бэшэнэ. «Арадай ажана байдал тушаа анхарал гаргажа коммунистическэ парти хадаа мэргэжэлтэдые өөһэдынь дүршэһэн хүдэлмэридэ бусахые уряалаа, би тэрээниие мэдэһээр, өөрынгөө эндүүрэлые заһан, Тересвянска МТС-тэ бусаахые хүсэнэб». Андрей Паптай хамта, мүн бусад трактористнууд МТС-тэ хүдэлмэрилхөөр ерэбэ.

Бэлэдхэлэй сэнгүүдые дээшэлүүлһэнэй һүүлээр

БАРАНОВИЧИ, сентябриин 29. (ТАСС). Несвижскэ районой хүдөө ажахын артелиин тариашад хартаабхын уялгата тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэбэ, мүн 9 тонно клубни гүрэндэ худалдаһан байна. Тушаагдаһан продукциин түлөө үсэгэлдээр 900 түхэригэй олзо колхоздо оробо. Энэ суммын хахадынь хадаа гүрэнэй бэлэдхэлэй ба худалдан абалгын сэнгүүдые дээшэлүүлһэнэй ашаг олзо болоно.

Колхозууд энэ жэлдэ хүдөө ажахын продукцинуудые худалдаһанай ашаар нэмэлтэ 120 мянган түхэриг абахые найдана. Энээнтэй дашарамдуулан 1953 оной орошо гарашынгаа сметые дахин хаража үзөөд 50 толгой костромской үүлтэрэй үхэрнүүдые, ашаанай автомашина худалдан абаха, мүн ажалта үдэртэ мүнгэ хубаалгые 15 процентээр ехэдхэхэ гэжэ тэдэнэр шиидхэбэ.

Областьдо бэлэдхэлэй сэнгүүдые дээшэлүүлһэнэй ашаар хүдөө ажахын эдеэ хоолой зүйлнүүдэй тушаан абадаг пунктнуудта оролго эрид ехэдэбэ. Колхозуудай уялгата тушаалгануудаа дүүргэһэнэй һүүлээр эд хэрэглэгшэдэй кооперацинууд мяха, овощь, хартаабха ба үндэгэнүүдые үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо нэгэ хахад дахин ехээр худалдан абаба.

Заполярьеын ажалшадта товарнууд эльгээгдэнэ

КРАСНОЯРСК, сентябриин 29. (ТАСС). Үсэгэлдэр Красноярска портһоо «Азербайджан» гэжэ теплоход ээлжээтэ рейсдэ гараба. Енисейн адагтахи пароходууд ба баржануудай командануудта ошохо үргэн хэрэглэлэй товарнууд тэрээндэ ашагданхай. Гутал, хубсаһан, бүд, тэрэшэлэн эдеэ хоолой продуктнууд, тэрэнэй тоодо шэнэ ургасын овощь теплоходой лавкаһаа Заполярьеын речнигүүд худалдажа абаха байна.

Заполярьеда ошохо ашаанууд Енисейгээр таһалгаряагүйгөөр ябажа байдаг. Хойто хизаарай ажалшадта овощь тээһэн 9 баржатай караван шэрэһэн «Урал» гэжэ теплоход мүнөөдэр Игарка ерэбэ.

Бурят-Монголой ажалшадай үгэ

Уласхоорондын асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ

Түнхэнэй аймагай колхозууд болон эмхи зургаануудта Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Будапештскэ сессиин, мүн эб найрамдал хамгаалха Советскэ ба Бурят-Монголой республиканска Комитедүүдэй пленумүүдэй шиидхэбэринүүдтэ зорюулагдаһан суглаанууд боложо байна.

Һаяхан аймагай центртэ хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан Культурын байшан соо болобо. Тус суглаанда 250 хүн байлсаа.

КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Кобелева суглаа нээжэ, нүхэр Ж. Халударовта элидхэлэй үгэ үгэбэ.

—Бидэ сугларагшад түрэл Коммунистическэ партиингаа, Советскэ правительствынгаа эб найрамдалай гадаадын политикые үнэн зүрхэнһөө һайшаанабди. Партиин XIX съездын, СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин, мүн «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолнуудаар зоригжоһон бидэнэр улам шударгыгаар хүдэлмэрилжэ, Эхэ ороноо улам хүсэтэй ба бата бэхи болголсохобди,—гэжэ нүхэр Халударов элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ тэмдэглэбэ.

Гражданска дайнай үеын партизан, промкомбинадай директор нүхэр Федоровцев трибуна дээрэ гарана.

—«Би үбгэн наһатай болонхойб, залуу ябахадаа гражданска дайнай гал дүлэн соогуур партизануудай зэргэдэ жагсаһан байнаб», — гэжэ хэлэбэ,—«эб найрамдал», «амгалан тайбан байдал» гэһэн үгэнүүд советскэ ехэшье, багашье наһатай хүнүүдэй шэхэндэ урииаар дуулдана. Манай аймагай промкомбинадай коллектив эб найрамдалай хэрэгые бүхы хүсөөрөө хамгаалха байһанаа энэ суглаан дээрэ мэдүүлхые намда даалгаһан байна. Илангаяа һүүлэй үедэ, туйлай ехэ удхашанартай тогтоолнуудые манай парти гаргажа, бодото дээрэнь бэелүүлхын тула советскэ арадые уряалһан байна. Комбинадайнгаа гаргадаг продукциин шанарые һайжаруулхын, ассортиментыень олошоруулхын түлөө манай коллектив тэмсэжэ байна.

—Советскэ хүнүүдтэ, бүхы дэлхэйн прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ дайн хэрэггүй, дайн сэрэг гансал капиталистнуудта хэрэгтэй. Бидэнэр түрэл правительствоя, партияа тойрон нигтаар жагсажа, шэн габьяата ажалаараа эб найрамдал бэхижүүлхэ ёһотойбди, — гээд үгөө дүүргэбэ.

Һүүлээрнь банкын хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Манзарханов иигэжэ хэлэбэ:

—Советскэ Союзай оролдолгын ашаар Корейдэ эблэрэлгэ түйлагдаа. Корейскэ ба советскэ арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаан улам бэхижэнэ. Мүнөө үедэ уласхоорондын арсалдаата бүхы асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ арга боломжо бии. Эб найрамдалай түлөө манай тэмсэл илаха!

Суглаанда хабаадагшад уласхоорондын асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ гэһэн эрилтэтэй тогтоолые нэгэн һаналаар абаба.

Иимэ суглаанууд Түнхэнэй МТС-тэ, «Путь Ленина» колхоздо үнгэргэгдөө.

Д. Замбалов.

Эб найрамдал дайниие илаха

Бичурын аймагай центртэхи хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан сентябриин 21-дэ аймагай Культурын байшан соо боложо, КПСС-эй аймкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Суетин «Уласхоорондын байдал ба эб найрамдалай түлөө арадуудай тэмсэл» гэһэн элидхэл хэбэ.

Элидхэлэй дүүрэмсээр ВЛКСМ-эй аймкомой пионернүүдэй таһагые даагша нүхэр Скиибер үгэ абажа, Бичура тосхоной комсомолецууд болон залуушуулай зүгһөө иигэжэ мэдүүлбэ:

—Бидэ, залуушуул хүн түрэлтэнэй түрүү хүнүүдтэй голосоо нэгэдүүлэн: «Дайн болохогүй» гэнэбди.

Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлениин зоотехник Берденников иигэжэ хэлээ:

—Эб найрамдалай түлөө тэмсэлые манай Советскэ Союз толгойлно. СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ тухай тогтоол хадаа манай правительствын эб найрамдалай политика ябуулжа байдагайнь тодо гэршэ мүн. Энэ түүхэтэ тогтоолоор хараалагдаһан шухала зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ бидэнэр, Бичурын хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хамаг хүсөө ба эрдэм мэргэжэлээ зорюулхабди. Энэмнай дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ манай оруулалта болохо юм.

Эб найрамдал хамгаалха Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин уряае, эб найрамдал хамгаалха Советскэ болон республиканска комитедүүдэй шиидхэбэринүүдые һайшааһан резолюци суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

М. Фалилеев.

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй мэдүүлгэ

Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха зорилгоор уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхын түлөө үргэн ехэ кампани Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй үүсхэлээр бүхы оронуудта дэлгэржэ байна. Эб найрамдал хамгаалгын Советскэ Комитет энэ кампанида эдэбхитэйгээр хабаадахыень советскэ хүнүүдые уряалба.

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет хадаа эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ туһалагша ба бүхы арадуудай ажабайдалай интересүүдтэ харюусаһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ба эб найрамдал хамгаалгын Советскэ Комитедэй Пленумэй энэ шиидхэбэриие халуунаар һайшаана, дэмжэнэ.

Манай агуусхэ социалистическэ Эхэ орон эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхэ политикые эрид батаар ябуулна, бүхы оронуудтай хани харилсаа ба худалдаа наймаанай холбоо хүгжөөнэ, эб найрамдал хүсэгшэ бүхы арадуудтай ахадуугэй хани барисаа ба һанал нэгэдэлгые бэхижүүлнэ. Хамаата гүрэнүүдэй хоорондоо зүбшэн хэлсэлгын үндэһөөр, амгалан ёһоор шиидхэгдэжэ болохогүй тиимэ арсалдаата гү, али шиидхэгдээгүй асуудал мүнөө байхагүй юм гэжэ Советскэ Союз батаар этигэнхэй байна.

Корейскэ ба хитад арадуудай, эб найрамдал болон демократиин бүхы лагериин ехэ илалта болоһон Корейдэхи эблэрэлгэ хадаа уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада туһалһан зохихо хэлсээнүүдые гүрэнүүдэй хоорондо баталжа, уласхоорондын шиидхэгдээгүй бусад бүхы проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ арга боломжо харуулна.

Гэбэшье, эб найрамдалда дайсан харша хүсэнүүд элдэб янзын провокацинуудые хэжэ, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада һаад хэхые дахин дахин һэдэхэ байна. Дай үүдхэгшэд хадаа гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй хоорондо хэлсээ хэхые хүсэһэн хэбэртэйгээр мэдүүлээд, тиихэ зуураа хэлсээе аргагүй, аша дүнгүй болгохын тула даб дээрэхи условинууд болон тайлбарилтануудые ямар нэгэн формоор табижа, уласхоорондын олонинтые мэхэлхэ гэжэ оролдоно.

Эб найрамдалай дайсадай иимэ мэхэ гохын аашанууд һэрэмжэеэ дээшэлүүлхые, мүн дай үүдхэхэ, уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэ тухай хэлсээ эбдэхэ зорилготой бүхы ябуулганuудта эрид шанга сохилто хэхээр бэлэн байхые арадуудһаа эринэ.

Манай ороной бүхы ажалшад зохихо хэлсээнүүдые түйлажа, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха ба уласхоорондын арсалдаата проблемэнүүдые шиидхэхэ ябадалда зорюулагдаһан Советскэ правительствын эб найрамдал хүсэгшэ гадаадын политикые халуунаар дэмжэнэ. Советскэ ажалшад германска асуудал тушаа Советскэ правительствын дурадхалнуудые бүрин һайшаана, тэдэ дурадхалнууд хадаа германска арадай национальна интересүүдтэ, бусад арадуудай аюулгүй байдалай интересүүдтэ германска проблемые шиидхэхэ зам нээнэ.

Корейскэ асуудалые шиидхэхэ тушаа, зэбсэгжэлгые хорёохо, атомна болон хүнүүдые олоор хюдалгын бусад түхэлэй буу зэбсэгүүдые хорихо талаар, арадуудай хоорондо хэрэлдээ ба зэбүүрхэл үүдхэхэ, дэлхэйн шэнэ дай бэлэдхэхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн пропагандые зарим оронуудта хэгдэжэ байһан ябадал зогсоохо хэмжээнүүдые абаха тухай Советскэ правительствын дурадхалнууд тэрэшэлэн уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ бата бэхи үндэһэ байгуулна.

Хитадай Арадай Республикын хуулита эрхэнүүдые ООН-до ба уласхоорондын бусад организацинуудта һэргээн бии болгохо тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ба дэлхэйн прогрессивнэ бүхы хүсэнүүдэй эрилтые, мүн уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилые һуларуулха тухай асуудалые агууехэ гүрэнүүдэй хаража үзэхэ ябадалда Хитадай Арадай Республикын хабаадаха тухай эрилтые советскэ арад халуунаар дэмжэнэ.

Зол жаргалта, баян һайхан, хүсэтэй баяртай ажабайдалай түлөө, коммунизм байгуулгын агууехэ зорилго бэелүүлхын түлөө зохёон бүтээхэ амгалан ажал хэдэг советскэ арад уласхоорондын арсалдаата бүхы асуудалнуудые шиидхэхэ, эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхэ гэжэ бүхы шадалаараа оролдоно.

ВЦСПС хадаа уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхын түлөө Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй үүсхэлээр хэгдэжэ байгаа уласхоорондын кампаниие дэмжэхэ гэжэ Советскэ Союзай профессиональна союзуудай бүхы гэшүүдые бүхы ажалшадые уряална.

Манай Эхэ ороной ажалшад социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, өөрынгөө ажалай амжалтануудаар арадуудай эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түшэг тулгуури—Советскэ социалистическэ гүрэниие улам ехээр бэхижүүлхэ байха гэжэ ВЦСПС этигэнхэй байна.

Эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ улам нигтаар жагсаха, агрессивнэ хүсэнүүдэй аашанууд тушаа өөрынгөө һэрэмжые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, бүхы оронуудай ажалшадтай ахадуугэй интернациональна барисаа бэхижүүлхэ ба үргэдхэхэ гэжэ ВЦСПС Советскэ Союзай бүхы ажалшадые уряална.

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Зүүн-Сибириин түмэр замай Бурят-Монголой АССР-тэхи гол мэргэжэлэй хүдэлмэрилэгшэдые, ахалагша ба дунда начальствующи составые орденууд болон медальнуудаар шагнаха тухай*)

Түмэр замай транспорт дээрэ олон жэл соо хүдэлмэрилһэнэй түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1949 оной июлиин 28-най Указтай зохилдуулан шагнаха гэбэл:

«ШЭН ГАБЬЯАТА АЖАЛАИ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

1. Авсенев Николай Ивановичые—паровозно депогой машинист.
2. Агафонов Борис Илларионовичые—паровозно депогой машинист.
3. Акулаев Лаврентий Ивановичые—вагонно депогой начальнигай орлогшо.
4. Акулаев Прокопий Ивановичые — станциин начальник.
5. Андриенко Константин Григорьевичые—электромеханик.
6. Арестов Филипп Ивановичые — замай обходчик.
7. Атаманов Федор Терентьевичые—поезднуудые бүридүүлэгшэ.
8. Афанасьев Епифан Васильевичые—замай бригадир.
9. Афанасьев Фокей Ивановичые — замай обходчик.
10. Балашов Владимир Васильевичые—бюрогой начальник.
11. Бальцежак Владимир Станиславовичые—станциин дежурна.
12. Баракин Василий Петровичые — паровозно депогой машинист.
13. Барков Василий Гавриловичые—замай обходчик.
14. Белобородов Георгий Николаевичые—паровозно депогой машинист.
15. Болдырев Михаил Григорьевичые—поездын мастер.
16. Борисенко Иннокентий Емельяновичые—отделениин инженер.
17. Борисенкова Валентина Митрофановнае—замай обходчик.
18. Борисов Алексей Николаевичые—электромеханик.
19. Бородачев Иван Егоровичые — поезднуудые бүридүүлэгшэ.
20. Бородин Влас Степановичые — замай бригадир.
21. Бородин Григорий Алексеевичые—станциин дежурна.
22. Бородкин Георгий Ивановичые—паровозно депогой машинист.
23. Бродач Самуил Абрамовичые—паровозно депогой дежурна.
24. Брылев Давыд Васильевичые — замай бригадир.
25. Брындин Григорий Матвеевичые—станциин дежурна.
26. Брюзгин Федор Яковлевичые — замай бригадир.
27. Булычев Иван Петровичые —замай бригадир.
28. Бурков Константин Михайловичые—станциин дежурна.
29. Бусовиков Владимир Иосифовичые—замай дистанциин мастер.
30. Валиулин Гафей — замай обходчик.
31. Васильев Александр Георгиевичые—хэлхеэ холбооной дистанциин начальнигай орлогшо.
32. Васильев Спиридон Захаровичые—харгын ахалагша мастер.
33. Ватолкин Василий Яковлевичые—электромеханик.
34. Ведмиш Федор Филипповичые — замай обходчик.
35. Верхолайцев Владимир Александровичые—отделениин диспетчер.
36. Вилков Петр Ивановичые—харгын ахалагша мастер.
37. Вишневская Дарья Ивановнае — политотделэй инструктор.
38. Власов Устин Игнатьевичые — станциин дежурна.
39. Водовский Василий Михайловичые—замай обходчик.
40. Воробьев Дмитрий Ильичые — поездын вагонно мастер.
41. Галзутдинов Фаттахые — замай бригадир.
42. Галиченко Павел Викторовичые—замай бригадир.
43. Герасимов Кузьма Васильевичые—замай бригадир.
44. Гнатюк Никифор Евтухиновичые—паровозно депогой машинист.
45. Гоголюк Андрей Григорьевичые—поезднуудые бүридүүлэгшэ.
46. Голуб Николай Спиридоновичые—паровозно депогой машинист.
47. Гоненко Георгий Тимофеевичые—вагонуудай ахалагша шалгагша.
48. Гонтаренко Федор Леонтьевичые—замай обходчик.
49. Гончаренко Василий Яковлевичые—замай бригадир.
50. Грачев Петр Семеновичые—паровозно депогой машинист.
51. Грибанов Елисей Максимовичые—стрелочник.
52. Гуртенко Иван Филипповичые—замай дистанциин мастер.
53. Дегтярь Григорий Семеновичые—поезднуудые бүридүүлэгшэ.
54. Демидов Гурьян Ульяновичые—замай обходчик.
55. Дмитриев Павел Александровичые—поезднуудые бүридүүлэгшэ.
56. Дьяченко Александр Андреевичые—замай обходчик.
57. Заитраев Леон Ивановичые—замай обходчик.
58. Здаров Иван Владимировичые—паровозно депогой машинист.
59. Золотухин Алексей Максимовичые—замай обходчик.
60. Иванов Степан Андреевичые—замай обходчик.
61. Иванов Федор Ивановичые—замай обходчик.
62. Иевский Иван Васильевичые — замай обходчик.
63. Изюмцев Григорий Ивановичые—паровозно депогой сүлөөлэгдэһэн бригадир.
64. Иксанова Фарбиза Болновнае — замай обходчик.
65. Ильин Александр Митрофановичые—замай обходчик.
66. Ильченко Александр Петровичые—замай бригадир.
67. Исаев Василий Дмитриевичые — главна кондуктор.
68. Калинин Николай Алексеевичые—электромеханик.
69. Карганольцев Дмитрий Евлампиевичые—замай обходчик.
70. Карпов Павел Ильичые—стрелочник.
71. Карпушева Евгения Порфильевнае—ахалагша бухгалтер.
72. Карытов Петр Митрофановичые—главна бухгалтер.
73. Катков Николай Ильичые—стрелочник.
74. Квашнин Николай Петровичые—замай обходчик.
75. Кизилов Степан Никитовичые—главна кондуктор.
76. Кихо Илья Тарасовичые—паровозно депогой мастер.
77. Климов Николай Николаевичые—паровозно депогой дежурна.
78. Кобцев Федор Петровичые—замай бригадир.
79. Коверин Анатолий Михайловичые—паровозно депогой машинист.
80. Кожин Василий Семеновичые — поездын вагонно мастер.
81. Козлов Николай Федоровичые—замай дистанциин инженер.
82. Колесник Мифодий Ивановичые—замай обходчик.
83. Комаров Николай Николаевичые—паровозно депогой машинист.
84. Конев Максим Артемьевичые—главна бухгалтер.
85. Коренев Степан Алексеевичые—замай бригадир.
86. Коробенко Федор Фокеевичые—замай дистанциин мастер.
87. Косачев Николай Васильевичые—стрелочник.
88. Котельга Николай Филипповичые—паровозно депогой сүлөөлэгдэһэн бригадир.
89. Красиков Николай Николаевичые—замай обходчик.
90. Кудашева Нина Александровнае—стрелочник.
91. Кузьмичев Ефим Петровичые — замай обходчик.
92. Кучинский Иосиф Антоновичые—замай бригадир.
93. Лабзо Степан Степановичые — паровозно депогой машинист.
94. Леонтьева Аксинья Сергеевнае—замай обходчик.
95. Лопатин Михаил Ивановичые—электромеханик.
96. Лощуков Алексей Петровичые—участковой ревизорой туһалагша.
97. Лунтовский Николай Захаровичые—паровозно депогой машинист.
98. Любимский Алексей Терентьевичые—таһагай инженер.
99. Майорова Клавдия Федоровнае—ахалагша бухгалтер.
100. Маленин Василий Михайловичые—паровозно депогой машинист.
101. Мальканов Федор Кузьмичые — замай обходчик.
102. Мамаев Павел Иосифовичые — электромеханик.
103. Манзуров Андриян Васильевичые—замай бригадир.
104. Марасов Иван Степановичые—замай бригадир.
105. Мартынов Климентий Артемьевичые—стрелочник.
106. Матвеев Марк Прокопьевичые—замай бригадир.
107. Махоткин Алексей Васильевичые—паровозно депогой машинист.
108. Медведев Александр Артемовичые—паровозно депогой дежурна.
109. Мелешевич Петр Андреевичые—паровозно депогой машинист.
110. Мещеряков Степан Васильевичые—замай бригадир.
111. Милакин Лука Ферапонтовичые—станциин дежурна.
112. Милованцев Иван Васильевичые—главна кондуктор.
113. Миронцов Степан Потаповичые—поезднуудые бүридүүлэгшэ.
114. Митрофанов Иван Гавриловичые—замай обходчик.
115. Михайлов Дормидон Григорьевичые—замай обходчик.
116. Мишин Степан Степановичые—политотделэй инструктор.
117. Молодов Павел Васильевичые—отделениин главна инженер.
118. Морозов Михаил Алексеевичые—замай бригадир.
119. Найданов Балдаешые—станциин дежурна.
120. Неврин Гаврил Прокопьевичые—замай бригадир.
121. Неизвестных Яким Терентьевичые—замай обходчик.
122. Никалюк Иван Кузьмичые — харгын мастер.
123. Никанов Николай Степановичые—замай обходчик.
124. Никитин Михаил Васильевичые—замай дистанциин инженер.
125. Никулин Михаил Федоровичые—станциин дежурна.
126. Новиков Афанасий Михайловичые—замай дистанциин начальник.
127. Ногаев Иван Васильевичые — поездын вагонно мастер.
128. Павлович Борис Владимировичые—станциин начальнигай орлогшо.
129. Пакулов Гаврил Павловичые—паровозно депогой начальнигай орлогшо.
130. Парфенов Константин Александровичые—политотделэй инструктор.
131. Петрушечкин Иван Михайловичые—замай обходчик.
132. Печкин Перфилий Степановичые—паровозно депогой машинист.
133. Платонов Егор Абрамовичые—станциин начальник.
134. Плеснин Константин Александровичые—паровозно депогой начальник.
135. Поначевный Иван Афанасьевичые—паровозно депогой машинист.
136. Пономарь Иван Ивановичые — замай бригадир.
137. Попушков Михаил Алексеевичые—замай обходчик.
138. Потипалов Петр Романовичые—поездын вагонно мастер.
139. Проскуряков Егор Ивановичые—главна кондуктор.
140. Пуганов Андрей Григорьевичые—замай обходчик.
141. Пырякин Павел Андреевичые — паровозно депогой машинист.
142. Раенко Ангилина Андреевнае—замай обходчик.
143. Ракитин Алексей Иосифовичые—замай обходчик.
144. Раков Иван Ивановичые—хангалгын начальник.
145. Растюк Григорий Павловичые—замай дистанциин начальник.
146. Резанов Николай Ефремовичые—станциин дежурна.
147. Рогожин Яков Федоровичые — поездын вагонно мастер.
148. Рогожнев Николай Яковлевичые—замай обходчик.
149. Рыжков Геннадий Борисовичые—хэлхеэ холбооной дистанциин начальник.
150. Рябов Петр Ивановичые—поездын вагонно мастер.
151. Садовников Павел Степановичые—паровозно депогой машинист.
152. Сапегин Николай Евгеньевичые—паровозно депогой машинист.
153. Сарин Иннокентий Андреевичые—замай обходчик.
154. Сафронов Федот Савельевичые—замай обходчик.
155. Сватов Петр Федоровичые—паровозно депогой машинист.
156. Семенов Алексей Харитоновичые—харгын мастер.
157. Семушкина Мария Васильевнае—ахалагша бухгалтер.
158. Скибарь Кирилл Григорьевичые—харгын мастер.
159. Скрипкин Алексей Дмитриевичые—замай дистанциин начальник.
160. Слободенюк Степан Михайловичые—замай бригадир.
161. Слышенков Константин Петровичые—таһагай начальник.
162. Смоловик Сергей Васильевичые—хэлхеэ холбооной дистанциин инженер.
163. Смородников Пантелеймон Петровичые—замай обходчик.
164. Смоляков Иван Федоровичые—замай бригадир.
165. Соболев Гавриил Николаевичые—паровозно депогой машинист.
166. Сокура Иосиф Сидоровичые — паровозно депогой машинист.
167. Солдатенко Афанасий Никитовичые—замай бригадир.
168. Солдатов Александр Николаевичые—замай обходчик.
169. Солдатов Денис Семеновичые—замай обходчик.
170. Сологубов Владимир Петровичые—поездын вагонно мастер.
171. Сопляков Александр Степановичые— станциин дежурна.
172. Сорокопудов Григорий Ивановичые—поездын вагонно мастер.
173. Спиридонов Агафон Карповичые—замай обходчик.
174. Старков Георгий Кирилловичые—замай обходчик.
175. Старков Константин Павловичые—вагонуудай ахалагша шалгагша.
176. Старовойтов Иван Григорьевичые—поезднуудые бүридүүлэгшэ.
177. Строков Николай Александровичые—электростанциин начальник.
178. Сухов Иван Павловичые—вагонуудай ахалагша шалгагша.
179. Титова Нила Степановнае —замай дистанциин техник.
180. Тоцкий Степан Петровичые—замай обходчик.
181. Трофимов Фрол Ивановичые — замай обходчик.
182. Трусов Александр Федоровичые—стрелочник.
183. Урнышев Павел Трофимовичые—паровозно депогой машинист.
184. Усов Александр Андреевичые—стрелочник.
185. Усов Николай Андреевичые — станциин дежурна.
186. Устюжин Пантелеймон Яковлевичые—ахалагша электромеханик.
187. Ушаков Георгий Алексеевичые—паровозно депогой машинист.
188. Фендрик Григорий Никитовичые—замай бригадир.
189. Форонтов Павел Филипповичые—вокзалай начальник.
190. Французенко Алексей Герасимовичые—паровозно депогой машинист.
191. Харитончик Георгий Федоровичые—замай обходчик.
192. Хисматулин Гаймуллые —замай обходчик.
193. Цапкин Алексей Федоровичые—вагонно депогой мастер.
194. Цыдыбон Зугдыр Вангиковичые—паровозно депогой машинист.
195. Цыдыпов Хандажап Ванчиковичые—блок-постын дежурна.
196. Чернышев Федор Яковлевичые—паровозно депогой машинист.
197. Чмелев Фома Алексеевичые — замай обходчик.
198. Черных Иннокентий Петровичые—ахалагша электромеханик.
199. Черняго Дмитрий Денисовичые—замай обходчик.
200. Шабатур Яков Анисимовичые—харгын мастер.
201. Шакиров Назибые—замай обходчик.
202. Шаповалов Петр Яковлевичые—стрелочник.
203. Шарков Илья Сергеевичые — паровозно депогой машинист.
204. Шарошин Кузьма Николаевичые—паровозно депогой сүлөөлэгдэһэн бригадир.
205. Шевченко Никита Захаровичые—замай обходчик.
206. Шестопалова Устинья Дмитриевнае—стрелочник.
207. Шильников Филипп Сергеевичые—мастерскойнуудые даагша.
208. Шитин Антон Егоровичые — поезднуудые бүридүүлэгшэ.
209. Шиянов Марк Ивановичые — поезднуудые бүридүүлэгшэ.
210. Шкуратов Михаил Ананьевичые—замай дистанциин начальнигай орлогшо.
211. Шульгин Александр Максимовичые—вагонно депогой мастер.
212. Щербаков Анатолий Яковлевичые—паровозно депогой машинист.
213. Юдин Алексей Васильевичые—замай бригадир.
214. Юнусов Ильясые —замай обходчик.
215. Яворский Алексей Артемовичые—замай бригадир.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

1. Алексеева Мария Кирилловнае—замай обходчик.
2. Алексеенко Антон Иосифовичые—паровозно депогой машинист.
3. Ананин Алексей Ивановичые—замай обходчик.
4. Анциферова Тамара Ивановнае — ахалагша бухгалтер.
5. Арапов Василий Емельяновичые—паровозно депогой машинист.
6. Афанасьев Корней Гордеевичые—вагонуудай ахалагша шалгагша.
7. Бабий Петр Никитовичые —ахалагша электромеханик.
8. Бакланов Александр Михайловичые—паровозно депогой машинист.
9. Баиланов Семен Тимофеевичые—поездын вагонно мастер.
10. Балаганская Капитолина Андреевнае— замай обходчик.
11. Балданов Даши Балдановичые—замай обходчик.
12. Баранов Александр Михайловичые—паровозно депогой машинист.
13. Барейша Семен Ивановичые—таһагай начальник.
14. Банзаракцаев Бадма Цыреновичые—стрелочник.
15. Банзаракцаев Нима Дондоковичые—поездын вагонно мастер.
16. Батуркин Захар Васильевичые—электромеханик.
17. Белкин Иван Емельяновичые — главна кондуктор.
18. Беляев Василий Петровичые — электромеханик.
19. Бердников Александр Сергеевичые—паровозно депогой машинист.
20. Бобровникова Любовь Алексеевнае—замай обходчик.
21. Богачев Юрий Николаевичые — паровозно депогой машинист.
22. Болдырев Владимир Иосифовичые—паровозно депогой машинист.
23. Брындина Наталья Ивановнае — стрелочник.
24. Брянский Василий Васильевичые—замай бригадир.
25. Брянский Владимир Михайловичые—станциин начальник.
26. Букасеев Борис Васильевичые—электромеханик.
27. Бурлаков Николай Архиповичые—паспортна столой начальник.
28. Ванкеев Гомбо Ишеевичые— замай обходчик.
29. Варавка Любовь Ивановнае — паспортна столой начальник.
30. Васильев Александр Григорьевичые—электромеханик.
31. Васильев Феоктист Григорьевичые—замай обходчик.
32. Вишняков Емельян Евстифеевичые— стрелочник.
33. Власов Андрей Евдокимовичые—паровозно депогой машинист.
34. Власов Федор Ивановичые — паровозно депогой машинист.
35. Волков Александр Яковлевичые—вагонно депогой бригадир.
36. Волыка Александр Ивановичые—паровозно депогой машинист.
37. Выборова Тамара Семеновнае — главна бухгалтерай орлогшо.
38. Гаврилюк Василий Герасимовичые—ахалагша электромеханик.
39. Глазин Иван Григорьевичые — поездын вагонно мастер.
40. Голубев Виктор Константиновичые—харгын мастер.
41. Гончаренко Егор Егоровичые — поездын вагонно мастер.
42. Гончаров Николай Иннокентьевичые—замай бригадир.
43. Горновская Мария Архиповнае—станциин дежурна.
44. Грабыльников Петр Михайловичые—паровозно депогой машинист.
45. Грачев Александр Андреевичые—электромеханик.
46. Григоришин Анатолий Тимофеевичые—паровозно депогой машинист.
47. Григорьев Михаил Александровичые —харгын мастер.
48. Губенков Сергей Фроловичые — замай бригадир.
49. Данилин Николай Михайловичые —паровозно депогой машинист.
50. Данилов Николай Егоровичые — вагонно депогой сүлөөлэгдэһэн бригадир.
51. Дедов Александр Ивановичые — отделениин инженер.
52. Демин Константин Иосифовичые—электромеханик.
53. Деулин Василий Васильевичые—замай обходчик.
54. Додонов Никифор Степановичые —замай обходчик.
55. Доржиев Бальжинима Натеровичые —паровозно депогой машинист.
56. Дымшаков Петр Александровичые —вагонно депогой мастер.
57. Зелинский Владимир Ивановичые — паровозно депогой машинист.
58. Ивлев Николай Максимовичые—вагонуудай ахалагша шалгагша.
59. Игумнова Вера Яковлевнае — стрелочник.
60. Игумнова Парасковья Лаврентьевнае — замай обходчик.
61. Кадачников Аркадий Васильевичые — вагонуудай ахалагша шалгагша.
62. Казанцева Таисия Яковлевнае — паркын дежурна.
63. Казарцев Александр Ивановичые—главна кондуктор.
64. Карпунина Анастасия Матвеевнае —стрелочник.
65. Киргин Владимир Ивановичые — паровозно депогой машинист.
66. Кириллов Григорий Евдокимовичые —замай обходчик.
67. Ковалкина Виктория Ивановнае—электромеханик.
68. Козлов Павел Евстафьевичые — паровозно депогой машинист.
69. Козлова Анфия Дмитриевнае — замай обходчик.
70. Колошина Любовь Яковлевнае—вагонуудай ахалагша шалгагша.
71. Кондраков Степан Антоновичые—паровозно депогой машинист.
72. Коновалов Леонид Ивановичые—паровозно депогой машинист.
73. Копылов Василий Ивановичые—отделениин ахалагша инженер.
74. Коротков Николай Даниловичые— харгын мастер.
75. Косухин Виталий Михайловичые—паровозно депогой машинист.
76. Котельников Степан Назаровичые —замай обходчик.
77. Краснова Екатерина Петровнае—замай обходчик.
78. Крицкий Сергей Павловичые — паровозно депогой дежурна.
79. Кроль Василий Михайловичые—паровозно депогой машинист.
80. Крюков Михаил Архиповичые—замай обходчик.
81. Кузьмина Мария Егоровнае — станциин дежурна.
82. Кулайчук Василий Денисовичые—замай дистанциин начальнигай орлогшо.
83. Куфтылов Алексей Степановичые —электромеханик.
84. Ларенцев Виктор Владимировичые— паровозно депогой машинист.
85. Лаханина Галина Петровнае — стрелочник.
86. Левакова Мария Владимировнае —ахалагша бухгалтер.
87. Левита Леонид Захаровичые — паровозно депогой машинист.
88. Ленхоев Доржи Алексеевичые — харгын мастер.
89. Лоскутников Григорий Корниловичые —замай обходчик.
90. Мазарчук Иван Антоновичые — главна кондуктор.
91. Мальцев Силантий Ефимовичые — паровозно депогой машинист.
92. Малышакова Анастасия Дмитриевнае — ахалагша бухгалтер.
93. Маркова Северьяна Андреевнае—стрелочник.
94. Мартынова Розалия Кузминичнае —электромеханик.
95. Маслова Валентина Каллиновнае—вагонно депогой ахалагша шалгагша.
96. Михайлов Прокопий Федоровичые —замай дистанциин начальнигай орлогшо.
97. Москвитина Ольга Иннокентьевнае —станциин дежурна.
98. Муратова Сайханые —замай обходчик.
99. Мушаков Георгий Андреевичые — электромеханик.
100. Надмитов Борис Надмитовичые — паровозно депогой машинист.
101. Накторминова Фаина Петровнае — замай обходчик.
102. Нарбекова Марьяна Ибрагимовнае —замай обходчик.
103. Никанов Николай Михайловичые — замай обходчик.
104. Никитина Софья Трофимовнае — замай обходчик.
105. Нимаев Жаргал Дутаровичые—замай бригадир.
106. Овчинников Петр Егоровичые—замай обходчик.
107. Ольховик Виктор Павловичые—паровозно депогой машинист.
108. Павлов Николай Федоровичые—поездын вагонно мастер.
109. Павлюк Агафья Прокопьевнае—замай обходчик.
110. Паксяйкина Мария Ивановнае—замай обходчик.
111. Петрищева Надежда Николаевнае—станциин дежурна.
112. Пиглицина Татьяна Федотьевнае — замай обходчик.
113. Полянский Иван Ивановичые—электромеханик.
114. Попов Григорий Андреевичые—паровозно депогой машинист.
115. Потехин Николай Никитовичые—стрелочник.
116. Прохоренко Парасковья Ануфриевнае — стрелочник.
117. Пушкарев Василий Поликарповичые— станциин начальнигай ахалагша туһалагша.
118. Рженев Александр Даниловичые—паровозно депогой машинист.
119. Русинов Алексей Васильевичые—стрелочник.
120. Савко Владимир Викентьевичые—паровозно депогой машинист.
121. Садчиков Василий Николаевичые —вагонуудай ахалагша шалгагша.
122. Сафронов Леонид Трофимовичые —паровозно депогой машинист.
123. Седов Иван Никитовичые — паровозно депогой машинист.
124. Сибирьянов Шакир Сабировичые — замай обходчик.
125. Сизых Артем Акимовичые — ахалагша электромеханик.
126. Синяков Александр Александровичые —паровозно депогой машинист.
127. Сиротин Павел Петровичые — паровозно депогой машинист.
128. Слепченко Нина Валентиновнае—паровозно депогой контрольно нормировщик.
129. Слижевский Иван Гавриловичые —электромеханик.
130. Снегур Михаил Акимовичые — станциин начальник.
131. Солдатов Феофан Сергеевичые замай обходчик.
132. Степанов Меркурий Радионовичые—харгын мастер.
133. Степанова Ольга Ефимовнае — замай обходчик.
134. Суконкин Алексей Васильевичые — вагонно депогой мастер.
135. Татарин Арсений Михайловичые — главна кондуктор.
136. Терехин Дмитрий Ионовичые—замай обходчик.
137. Томашевский Григорий Филипповичые — электромеханик.
138. Трубачев Василий Даниловичые —замай обходчик.
139. Филиппов Лаврентий Дмитриевичые — станциин начальник.
140. Фискалов Лева Михайловичые — паровозно депогой машинист.
141. Фомин Григорий Николаевичые — замай обходчик.
142. Фролов Александр Константиновичые — паспортна столой начальник.
143. Фролов Иван Демидовичые — замай бригадир.
144. Фролова Александра Никитовнае — замай обходчик.
145. Хакимов Андрей Захаровичые — паровозно депогой машинист.
146. Харцыз Василий Михайловичые — стрелочник.
147. Холодков Михаил Васильевичые — паровозно депогой сүлөөлэгдэһэн бригадир.
148. Худоякин Петр Николаевичые замай бригадир.
149. Циденов Цырен-Доржые—замай обходчик.
150. Чекаров Петр Николаевичые — замай бригадир.
151. Червяков Владимир Михайловичые—паровозно депогой машинист.
152. Чернышев Юрий Александровичые — паровозно депогой сүлөөлэгдэһэн бригадир.
153. Чешева Евгения Ивановнае — стрелочник.
154. Чуриков Алексей Трофимовичые — станциин начальник.
155. Шевченко Владимир Илларионовичые —политотделэй начальник.
156. Шляхова Зоя Терентьевнае — замай обходчик.
157. Шошин Василий Захаровичые—замай бригадир.
158. Шпарев Петр Михайловичые — главна кондуктор.
159. Шумилин Николай Семеновичые —паровозно депогой машинист.
160. Юрченко Парасковья Игнатьевнае — замай обходчик.
161. Яковлева Вера Ионовнае — паспортна столой начальник.
162. Яшина Мария Дмитриевнае — стрелочник.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.
Москва, Кремль. 1953 оной августын 1.

*) Түгэсхэл. Эхинийнь октябриин 1-най номерто.

Улан-Удын механизированнэ шалай заводой составной цехын шагнүүрш И. В. Адодина үдэрэйнгөө нормые [illegible] үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. В. Адодина хүдэлмэрилжэ байна.

В. Шитиковэй фото.

Байкало-Кударын аймагта

ТҮРҮҮ КОЛХОЗУУД

Маленковой нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Муравьев), «Байкал» (түрүүлэгшэнь нүхэр Березовский) колхозууд таряа хуряалтые аймаг соогоо түрүүлэн дүүргэбэ.

Энэ амжалта социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ба хүдэлмэриин хүсые хуряалга дээрэ зүбөөр хубаарилан табижа шадаһанай ашаар туйлагдаа.

Мүнөө «Байкал» колхоз гүйсэд хүрэхэ үрһэнэй фонд шэлэгдэмэл сортовой таряагаар байгууланхай.

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭБЭ

Кабанскын МТС-эй олохон тракторна бригаданууд тракторна хүдэлмэриин жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Жэшээлхэдэ, «Большевик», XVIII партсъездын ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг Г. И. Пакулевай бригада түсэбөө 132 процент, И. К. Балдаковой бригада — 123 процент дүүргэһэн байна.

«ЧТЗ» маркын трактораар хүдэлмэрилдэг Бархатов жэлэйнгээ түсэбые 162 процент дүүргэжэ, ехэ амжалта туйлаһан байна.

АЖАЛАЙ АМЖАЛТА

Корсаковска загаһанай заводой коллектив гурбадахи кварталайнгаа үйлэдбэриин түсэб валовой продукци гаргалгаар 140 процент дүүргэжэ, ажалай горьтой амжалта туйлаба.

Тус коллективэй дунда М. Н. Новолодскинн, Б. К. Кондаковой, А. Н. Новолодскинн, С. С. Соголовой, Н. У. Ухиновай, А. И. Мархановай хүтэлбэрилдэг бригаданууд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилөө.

Хоёрдохи кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө энэ заводто БМАССР-эй Эдеэ хоолой ба хүнгэн промышленностиин министерствын, профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаһан байгаа.

Мүнөө заводой хүдэлмэрилшэд Агуусхэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, жэлэйнгээ түсэб ноябриин 7 болотор дүүргэхэ, гадна 270 центнер дабһалагдаһан ба 30 центнер сонгоогдоһон загаһа түсэбһөө гадуур гүрэндөө үгэхэ уялга абаа.

ЛЕКТОРНҮҮДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

Һаяхан Оймурска сельсоведэй лекторскэ нэгэдэлэй зүблөөн болобо. Зүблөөндэ хабаадагшад өөһэдынгөө хүдэлмэридэ байһан дутуу дундануудые элирүүлхэ зуураа, саашадаа ажалаа һайжаруулха, колхозниигуудай дунда һонирхолтой лекци болон хөөрэлдөөнүүдые хододоо үнгэргэжэ байха, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые, КПСС-эй ЦК-гэй Секретарь нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые ажалшадта гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха гэһэн шиидхэбэри баталан абаба.

ШЭНЭ БИБЛИОТЕКЭНҮҮД

Корсаково ба Сухая гэжэ тосхонуудта хүдөөгэй библиотекэнүүд шэнээр нээгдэбэ. Эдэ библиотекэнүүдые даагшаар тусхай мэргэжэлтэй хүнүүд томилогдоо.

Мүнөө библиотекэнүүд түрүүшын хэһэг номуудые абажа байна. Я. Бушинов.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Горсоведэй эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие һайжаруулха

КПСС-эй Бабушкинска горкомой ...нум һаяхан болоho, ажалшадай ...утадуудай Бабушкинска город... Соведэй эмхидхэлэй-ниитын ...элмэри тухай асуудал зүбшэн ...сэһэн байна. Тус асуудалаар ...оведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ ...эр Рябинин элидхэл хээ.

...һүүлэй үедэ горсоведэй сесси... болон гүйсэдкомой заседани... хаһа саг соогоо үнгэрэгдэдэг ...ложо байна гэжэ элидхэлшэ ба ...хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

...Мүн горсоведэй саг үргэлжын ...иссинуудай хүдэлмэри зарим ...һайжарһан байна. Финансово-...джетнэ (түрүүлэгшэнь депутат ...эр Майоров), элүүрые хамгаал... (түрүүлэгшэнь депутат Пав...ко) комисси хүдэлмэрээ ту...эй ёһоор ябуулна, хамаатай ...дприятинууд ба эмхи зургаануу... ...гаа хүдэлмэриие хинан шалга..., дутуунуудые усадхаха хэрэг... туһалдаг боложо байна.

...бэхэ зуура, горсоведэй эмхидхэ...-ниитын хүдэлмэри үшөө хан...тагүй байна гэжэ үгэ хэлэгшэд ...дэглэбэ. Олонхи депутадуудынь ...ведэй хүдэлмэридэ һулаар ха...адуулагдана. Горсоведэй гүйсэд... хадаа өөһэдынгөө депутатска ...ганууды дүүргэлгэдэнь тэдэн... ...охихо туһаламжа үзүүлдэггүй ...йха юм. Саг үргэлжын зарим ...миссинууд: коммунально-ажаһуу...лай, арадай гэгээрэлэй ба худал... наймаанай комиссинууд тон ...галтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Горсоведэй гүйсэдкомой хүтэлбэ...эй стиль ба методүүдэй дутуу...дые үгэ хэлэгшэд шүүмжэлээ.

...Өөрынгөө, тэрэшэлэн дээдэ орга...дай шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэ... горсоведэй гүйсэдком муугаар ...идхэнэ. Абтаһан шиидхэбэринүү...нь олонхинь дүүргэгдэнгүй үлэ... байха юм. Гүйсэдкомой аппарат ...гаар хүдэлмэрилнэ. Хэрэгээр ...һэн хүнүүдтэй уулзалга гүйсэд...мдо гуримшуулагдаагүй байха ... Горсоведэй гүйсэдкомой түрүү...гшын приёмно соо хүнүүд удаан ... соо хүлеэдэг, тэрэшэлэн гүйсэд...мой таһагуудые даагшадтай үгэ ...эхын тулада мүн лэ ехэ сагаа гээдэг байна гэжэ партиин горкомой гэшүүн нүхэр Гладких шүүмжэлээ. Гүйсэдкомдо хүнүүдтэй уулзаха сагынь сахигдадаггүй, тэдэндэ анхарал багатайгаар хандадаг байна. Ажалшадай гомодолнуудые хаража үзэхэ болзор сахигдадаггүй, заримдаа граждануудай мэдүүлгэнүүдтэ харюу үгтэдэггүй байха юм. Ороһон гомодолнууд гүйсэдкомой таһагуудта бүридхэгдэдэггүй байна.

Худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэридэ дутуунууд олон гэжэ пленум тэмдэглээ. Ажалшадай улам ургажа байгаа эрилтэ хэрэглэлнүүдые эгээл һайнаар хангаха тухай КПСС-эй XIX съездын ба СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин шиидхэбэринүүдые горсоведэй гүйсэдкомой хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһан тухай үгэ хэлэгшэд тэмдэглэһэн байна.

Город дотор худалдаа наймаа һайжаруулха хэмжээнүүд тухай асуудал горсоведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн болобошье, шиидхэбэриинь гүйсэдхэлые горсоведэй гүйсэдкомой зүгһөө хинадаггүй дээрэһээ дүүргэлтэ болодоггүй юм. Город дотор үргэн хэрэглэлэй эд бараа худалдаха ябадал муугаар эмхидхэгдэнхэй. Хэтэрхэдээ зуруул, мылэ, дабһан, хилээмэ, сахар гэхэ мэтын шухала бараанууд заримдаа таһалдадаг байна. Советскэ худалдаа наймаанай принцип эбдэдэг ушар гарадаг байха юм. Продавецүүдэй зүгһөө эд хэрэглэгшэдтэ шэрүүнээр хандадаг баримтанууд үзэгдэдэг.

Городой хүн зониие коммунальна ажаһуудалай талаар хангаха хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр табигданхай. Байрын гэрнүүдые заһабарилха ба бариха хэрэгтэ һомологдоһон мүнгэн зөөри хүсэд ашаглагдадаггүй байха юм. Городой тротуарнууд ба хүүргэнүүд заһабарилагдадаггүй, үйлсэнүүдэй нэрэ бэшэгдээгүй, гэр байранууд хүсэд номерлогдоогүй байха юм. Горсоведэй гүйсэдкомой коммунальна ажахын таһаг тон муугаар хүдэлмэрилнэ.

Горсоведэй эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы тогтоол пленум баталан абаа.

Партиин Сэлэнгын айкомой пленум

Һаяхан КПСС-эй Сэлэнгын айко...й XI пленум болобо. Партийна ...ралсалай үнгэрэгшэ жэлэй дүн... ба шэнэ жэлдэ парторганиза...нуудай урда табигдаһан зорилго...д тухай асуудал эндэ зүбшэн ...сэгдээ. Энэ асуудалаар партиин ...комой секретарь нүхэр Агильдин ...идхэл хэһэн байна.

Пленум болбол коммунистнуудай ...литическэ бэлэдхэлые дээшэлүүл... хэрэгтэ зарим тэды амжалтануу... туйлагдаһаниие тэмдэглэхэ зуу..., партийна һуралсалай үнгэрэг... жэлдэ үзэгдэһэн олохон алдуу ...тунуудые элирүүлһэн байна. ...артиин айкомой пропаганда ба ...тациин таһаг, зарим партийна ... организацинууд партийна һуралсалые үшөө хангалтагүйгөөр эмхидхэһэн, коммунистнуудай хэр зэргээр һуралсажа байһые ёһотойгоор хинан шалгадаггүй байгаа. Илангаяа Кировэй, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай, Сүхын МТС-эй партийна организацинуудта коммунистнуудай һуралсал муугаар эмхидхэгдэһэн байна.

Пленум болбол партийна пропагандын хүдэлмэридэ гарадаг догматизм, хубхай хооһоор сээжэлдэхэ ябадалнуудые усадхажа, энэ жэлдэ коммунистнууд болон партийна бэшэ эдэбхитэдэй политическэ һуралсалые идейнэ дээдэ хэмжээндэ ябуулха зорилго парторганизацинуудай урда табиба.

Рига. «Балтияс модес» гэжэ оёдолой фабрика дээрэ хүнүүдэй захилгаар гадар хубсаха оёно. Энэ хэрэг хангахын тула оёдолшодой шэнэ кадрнуудые бэлэдхэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүнүүдэй захилгаар хубсаһа оёхо цех соо. Мастер Аусма Краузе (зүүн гарһаа) һурагша Надежда Ционовагай оёһон хубсаһа шалгажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Зунай сезониие амжалтатайгаар дүүргэхэ

Байгалай загаһашад загаһа бариха һарын ба квартальна түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Сентябрь һарын түрүүшын хахад соо тэдэнэр даалгабаряа 198 процент дүүргээ. Тиин «Байкалгосрыб» трестын загаһашадай бариһан загаһые нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада 326 процентээр ехэ болоно.

Трест соогоо түрүүлжэ ябаһан Нижне-Ангарскын загаһанай комбинадай коллектив сагай сэлмэг дулаан уларилые хэрэглэн сентябриин түрүүшын хахад соо даалгабаряа аяар 345 процент дүүргээ. Тэрэшэлэн Кабанскын загаһанай заводой загаһашад мүн энэ үе соо даалгабаряа 200 процент хүргэһэн байна. Тус заводой загаһа баригшад байгша оной үнгэрһэн 9 һарынгаа даалгабариие ехээр үлүүлжэ, хэдэн арбаад центнер тарган загаһа гүрэндөө түсэбһөө гадуур тушаагаа.

Энэ заводой загаһашадай дунда стахановска ажалаараа суурхаһан бригадирнууд нүхэд Цибан, Якушев гэгшэдэй бригадынхид сэхэ доошонь табидаг губшуураа шадамараар ашаглажа, үдэрэйнгөө даалгабариие хоёр дахин дүүргэнэ. Нүхэр Кочетовой бригада уһанда холо хаядаг губшуураар сезонно даалгабаряа болзорһоонь урид дүүргээ.

Загаһа бариха зунай сезон дүүрэхэ болобо. Тиимэһээ загаһанай завод бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэд сезонно түсэбөө саг соонь дүүргэхэ ябадал хангаха ёһотой. Гэбэшье, трестын зарим заводууд муугаар хүдэлмэрилжэ байна. Горячинскын загаһанай завод үнгэрһэн 8 һара хахадайнгаа түсэбые оройдоол далаад шахуу процент дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн Баргажанай, Дубининска заводууд загаһа барилгые хангалтагүйгөөр ябуулна.

Эдэ заводууд бэшэндээл адли машина зэмсэгүүдтэй юм. Теэд, түсэбүүдээ юундэ дүүргэнэгүйб гэхэдэ, хүтэлбэрилэгшэдынь, загаһа барилгын мэргэжэлтэд үүсхэл оролдолгогүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ шаданагүй, далай дээрэ нүүдэл аргаар загаһа баринагүй. Загаһа барилгын сагай һайн условинууд хэрэглэгдэнэгүй.

Мүнөө республикымнай загаһашан бүхэн үбэлэй хүйтэнэй ерэхэһээ урид сезонно түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэхые оролдохо ёһотой. Тиигэбэл орондоо загаһа элбэг ехээр үгэжэ шадахабди.

Н. Красильников.

Дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба

Һаяхан Улан-Удын Пригороднэ районой ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком ба КПСС-эй райкомой бюро промышленна предприятинуудта ба олзоборилгын кооперациин артельнүүдэй хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй август һарын дүнгүүдые хаража үзэбэ.

Дүнгүүдэй ёһоор август һарада ажалай ехэ амжалта туйлаһан «Кооптруд» артелиин коллективтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Викевич) аймгүйсэдкомой ба КПСС-эй райкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

Мүн мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн мелькомбинадай коллектив городой хүндэлэлэй доскада бэшэгдэхээр дурадхагдаба.

Б. Цыремпилов.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Ажабайдал улам һайжарна

Сэлэнгэ мүрэнэй адагай ольторогууд дээрэ талын ганса гэрхэнүүдтэй хэдэн һууринууд байдаг һэн. Тэдэнэр урда сагта Кударинска волостиин Корсаковска думада хабаатай байгаа. Эндэхи Часовенск тосхоной бурядуудай ажабайдал Октябрьска революциин урда тээ тэсэшэгүй хүндэ хүшэр һэн. Бүхы һайн сабшалан, бэлшээринүүд ба загаһа агнадаг газарнууд тэндэхи баяшуулай гарта байгаа. Энээнһээ гадна, Сэлэнгэ мүрэнэй үерлэхэдэ таряашадай ажахыда айхабтар ехэ гай ушаруулагдадаг һэн. Тэрээнһээ боложо, үсөөншье һаа үхэр малынь үбһэ тэжээлгүй үлэдэг ба эзэдынь хэдэн хоногоор гэр байрынгаа оройдо гаража, уһанһаа бэеэ абарха баатай болодог һэн.

Харин советскэ засагай жэлнүүдтэ эндэхи зоной ажабайдал тон ондоо болоо. Мүлжэгшэ анги һэегүй усадхагдаа. Колхозууд боложо таряашадай хамтарһан дээрэһээ тэдээндэ уһанай үер гэхэ мэтэ байгаалиин үзэгдэлнүүд аюултай бэшэ болоо. Тэдэ ольторогуудта байһан хэдэн заахан һууринууд гүрэнэй туһаламжаар нүүлгэгдэжэ, шэнэ газарта һууржаа. Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой шэнэ һуурин аймагай центр шэглэжэ ошоһон харгын хажууда хоёр ехэ үйлсэ болон зурына. Энэ бурят һууриин хажуу тээ хоёр ехэ ород тосхонууд байдаг.

Энэ һууринда шэнэ гэрнүүд олоор баригдажа байна. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз хадаа аймаг соогоо эгээн ганса бурят колхоз юм. Тэндэхи колхознигууд загаһанай ажалтай. Үйлэдбэриингөө түсэбые жэлһээ жэлдэ 120—130 процент дүүргэдэг. Тус колхозой гэшүүд культурна ажабайдалтай, эрдэм болбосоролтой боложо байна. Нютагай хүбүүд, басагад оронoй элдэб городуудта институт, техникумүүд болон бусад һургуулинуудта һуралсана. Колхозно айлда патефонууд, велосипедүүд, оёдолой машинанууд, сепараторнууд бии болонхой. Олохон колхознигууд мотоциклнуудтай.

Артелиин ниитын ажахы жэлһээ жэлдэ улам хүгжэнэ, бэхижэнэ. Загаһа барихаһаа гадна, тус колхоз олон адуу моридтой ба эбэртэ малай фермэтэй. Колхозой һаалишад һү һаалгаар аймаг дотороо түрүү зэргэдэ ябана.

Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгын ашаар тус колхозой гэшүүдэй ажабайдалай жэл ерэхэ бүри һайжаржа байһаниинь дээрэ хэлэгдэһэн жэшээнүүд дээрэһээ элеэр харагдана.

А. Быков.

Нэгэ клуб тухай

Газаа талаһаань харахада зохидоор баригдаһан клуб Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхоздо бии юм. Досоонь ороходо эмхи гуримгүй байдалтай, муу түхеэрэлгэтэй. Нэгэ стол бии аад, скатертиин орондо газетэнүүдээр хушагданхай байдаг. Ханаарнь нэгэшье лозунг, плакат, портрет үгы, гансал радиогой провода харагдана. Эндэ скамейкэнүүд тон үсөөн.

Тус клубта культурна хэрэгсэлнүүд тон хомор. Нёдондо нэгэ патефон абтаһан аад, мүнөө тэрэнь дуугархаяа болишонхой, мүн струнагүй, гансахан гитара хэбтэдэг.

Тиимэһээ колхозой залуушуул үдэшэндөө клуб соо сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргагүйдэнэ. Тус клубта культурна хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэнэгүй. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Мижитов, клубые даагша нүхэр Бадмаев клубай хүдэлмэриие һайжаруулха, тэрэниие эмхи гуримтай болгохо гэжэ оролдоногүй.

Б. Батомункуев.

Газетэнүүд асарагданагүй

Хэжэнгын аймагай Дунда-Худанай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай бригадануудта газетэнүүд асарагданагүй. Эндэ ажаллажа байһан колхознигууд таряа хуряалгын эхилхэһээ хойшо нэгэшье газетэ, журнал абажа уншаагүй. Мүн колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулагданагүй, лекци хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй, ханын газетэ үнинэй гаргагдаагүй.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ринчинов, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Жамсаранов колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ һаналаа табинагүй. Юундэ газетэнүүд асарагданагүйб гэһэн асуудалда «манай колхоз тарянажалаараа аймаг соогоо гээгдэнхэй. гээшэ, тиимэһээ газетэ уншажа сагаа гээхын аргагүй» гэжэ нүхэр Ринчинов харюусадаг байна.

Ш. Бадмаев.

Тобшо сигналнууд

Радио дуугарнагүй. Бичурын аймагай Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой радиоприёмник эбдэрһээр хахад жэл болоо. Тиин энэ радиоприёмнигһоо хангагдадаг хэдэн арбаад радиоточко хүдэлхэеэ болишоо. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев радиоприёмник заһабарилха хэрэгтэ һаналаа табинагүй.

А. Дашиев.

Нүүдэл наймаан эмхидхэгдэнэгүй. Доодо-Сэлэнгын, Загастайн сельпонуудай (Сэлэнгэ) хүдэлмэрилэгшэд колхозуудаар нүүдэл худалдаа наймаа эмхидхэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Доодо-Сэлэнгын сельпогой отделени (продавецынь П. Бадмаев) таряа хуряалгын эхилһэнһээ хойшо Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бригадануудта нүүдэл наймаа эмхидхээгүй.

П. Ангадинский.

ХОЁР ОНДОО ХАРГЫ

☆

(РАССКАЗ)

☆ ☆

Хужартын хүнды гээшэ ямар ...лам үргэн газар гээшэб. Тэрэнэй ...ян хүрэтэр лшэниисын үргэлжэ ...ралан хизааргүй үргэнөөр нэм...нэ. Сентябриин нарата үдэрэй ...рюухэн һэбшээн эндэхи таряа...нгые үргэлжэдэнь зөөлэхэнөөр ...бэн, ургасынь ехые магтаһан ...нгеэр иишэ тиишэнь үлеэн ...литуулна. Наранай элшэһээ та...лангай үнгэнь хубилан, нэгэ үе ...арма далай шэнгеэр, нүгөө үе...нь һорьмойгоо хухараагүй жэгдэ ...лоун шэнгеэр харагдана. Хэдэн ...мбайнууд һубаран ябажа, баян ...расые хабатайгаар хуряана. ...омбайнай оробһо гоожуулдаг ...олойгоор һамар шэнги шэниисэ ...анай ГАЗ машина руу сороб...н, фонтанһаа шэдэлһэн уһан ...нгеэр бусална. Залуу хүнүүдэй ...улалдахань элихэнээр соносогдо... Сүлөөтэ ажалай хүсэтэ суу...н «Искра» колхозой Хужартада... поли дээгүүр дуулдана.

Түрүүлээд ябаһан самоходно ...С-4» комбайнай капитанаар нэгэ ...шуухан басаган хүдэлмэрилнэ. ...хиниын тоороһоо боро шог үн...эй болоһон хүхэ торгон пуладаар ...рэ басаган толгойгоо боонхой. ...егадайнь коллектив сүлөөгүй... ажаллана. Рулиие басаганай ...сагархан гарынь забда-залигүй ...уун зүүн тээшэнь эрьюулнэ. ...олгиндо хэлбэлзэһэн пароход ...нгеэр тарянай талын корабль ... мэдэг иишэ тиишээ мушхаран ...дабашье, комбайнеркын жолоо...олгоор мүрэйнгөө хирхагые ал...агүй урагшаа яаран жүдхэнэ. ...омбайн дээрэнь намилзаһан ...аахан тугта «Мүрысөөндэ тү...лэһэн комбайнерка Дулма Доржиевагай показательнууд» гэжэ бэшээтэй. Мүн тэндэнь хэдэ хэдэн тоонууд жэрылдэнэ.

Дулмын мойһон хара нюдэнүүдтэнь баярай ошонууд наадана. Комбайнернуудай курсада хэдэхэн жэлэй урда тээ эльгээгдээд, мүнөө үеын орёо оньһон машиные Дулма шудалжа эхилээ һэн. Һүниин тэн хүрэтэр хэшээлдээ бэлдэн, энэ частьнь иимэ нэрэтэй, тэрэ шестарнань тиимэ үүргэтэй гэжэ, комбайнай бэеые зураад, баруун зүүн тээшэнь, дээшэ доошонь татаһан зурлаануудай үзүүртэ элдэб нэрэнүүдые бэшэдэг бэлэй. Юумэ өөрөө бүтэдэг бэшэ, һуулгын, оролдолгын хүсэнһөө болодог һэн. Тиимэ болобошье, комбайн даагаад, бодото дээрээ хүдэлмэрилһэнһөө һуралсахань хүнгэн гээшэ һэн ха.

«Дээгүүр хаданаш, зарим колосуудые дундуурнь хэршэнэш» гээд комбайнерка болоһон түрүүшынь жэлдэ бригадир хэдэ хэдэн удаа зэмэлһэн юм. Айха, эшэхэ, бахардаха ушарнууд үсөөн бэшэ гарадаг бэлэй. «һэрэмжэтэй ябыш, Дулма, молотилкашни хүсэд тааруулагдаагүй ха»,—гээд колхозой түрүүлэгшын хэлэһые Дулма ходо һанадаг һэн. Тоһон болоһон хара комбинезон үмдөөд, үүрээр МТМ тээшээ Дулмын хэды шэнээн алхалһаниинь баһал элихэн даа...

Дулмын самоходно комбайн мүнөө урматайгаар хадана. Хурса хюрөөгөөр отолуулһан таряан «энэ юун болобо гээшэб» гэжэ гайхаһан шэнги забда-залигүй шэшэргэнэлдэһээр комбайн руу багса багсаар ороно. Тэндэ колосууд үй бута һүрэн, орооһонуудынь молотилка руу, соломо, михиинэ мэтын юумэнүүд газаа тээшээ этэрэгдэнэ. Комбайнерка Дулма руляа шангаар адхаад, «Нина Ивановатай би оройдоошье уулзаагүйб, аяар холын Алтайда хүдэлмэрилдэг комбайнерка басаган намайе хаанаһаа дуулаад бэшэг бэшээ гээшэб», гээд һанахадань, шэб шэнэхэн ногоон конвертын дүрсэ нюдэндэнь элихэнээр харагдана. «Минии абаһан уялгые газетэдэ уншаһан байгаа гээшэ гү? Тиигээ, тиигээ. Тэрэ ямархан басаган байгаа хаб» гэжэ Дулма дотороо бодоно. Тиихэдэнь утаһан шэнги торгон шарахан үһэтэй, хурса сагаан шарайтай аад, үндэршэг бэетэй нариихан басаганай энеэб гэһэн дүрэ нюдэндэнь үзэгдөөд орхино. Мүрысэе гэжэ бэшээ һэн. Тиигэе гэжэ харюусаа һэм. Аяар холынгоо нүхэрэй анхаралые һайн ажалаар, үшөөл үндэр бүтээсээр харюулха ёһотойб. Баян ургасые гээлтэгүйгөөр хуряажа, колхозойнгоо баялигые арьбадхаха гэжэ хэлсэнэ ха юмбибди» гэжэ Дулма урматайгаар бодоно.

«Борбоев Нимадай ямар хүн гээшэб. Намда һаалта хэнэ аа гү», гээд һанахадань, Дулмын дотор аягүй болоод орхино. Хужартын сельпогой счетовод Нимадай Борбоев Дулмын хойноһоо ходо ябуулталдаг болоо ха. «Минии бэлэг» гээд, нимгэхэн ягаан эхэнэр субашье бариад нэгэ ерэһэн байха. «Эхэнэр хүн аад лэ энэ тоһон тооһон хоёртой юундэ зууралданаш. Сомоной центр тээшэ, сельпо багаар байратай болоходо яаха юм» гэжэ тэрэнэй тунгаасагүйгөөр хэлэхэдэ, Дулма шилээдгүй сошон, «центрын хүнүүд центртээ, шэлтэй четушка алаабхидаа» гэжэ яһа дайруулан харюусаад, «энэ бэлэгыестнай тогтоожо шадахагүйб» гэһысиь Нимадай буруугаар ойлгожо, һогтуугаар нэгэ шэлтэй улааниие үсэгэлдэр абаад харайжа ерэбэ ха. Энээнһээнь Дулма, бүришье зэбүүрхэжэ, түргэн холо болохо гэхэдэнь, «һанаатай ябана гэжэ мэдэхээ яанаш. Ойлго, нүхэр, хэшэгээ алдабаш. Намдашни зөөри байха, салин дээрэм өөрым бүтүү олзо гэжэ бии» гэхэ зэргын үгэнүүд Нимадайн шүлһэ һайраһан аманһаа дуулдаа һэн. Зохид хүн ха гэжэ дуратайгаар харадаг байһанаа һанаад, Дулма өөрһөө өөрөө эшэхэ зуураа, «гэмгүй хүн гэһэн иимэ хэсүү байдаг юм гү» гэжэ голхорон бодоно.

* * *

Зүдэршэһэн шарайтай 20 нилээд гаран наһанай хүн уруугаа гунхын татаад, нэгэ тэбхэрхэн данса гэтэн, хирэ болод гээд лэ шоото татана. Хас гэһэн шоотын абяанһаа үлэ мэдэг сууряан гэр соонь татан алдана. Гэнтэ гэнтэ тэрэ хүмнай һанаа алдаад орхино. Гуурһанайнгаа эшээр баһа тархяа шударсагаан маажаад орхиходоо, иишэ тиишээ харасагаана. Сонхоор ороһон наранай туяанһаа гэрэйнь сагаан будаг бүри сайбайжа, шаажан шэнгеэр ялбайна. Шкаф, стол, стул гэхэ мэтэ эндэ тэндэ «хүлзэн», энэ хүмнай юу хэгшэ ааб гэжэ марьяаһан хэбэртэйгээр тэбхылдэнэ. «Август һара үни дүүрэбэ. Тиихэдэнь архяа намнаһаар ши һарынгаа тоосоо хэнгүй ябанаш гэжэ сельпо түрүүлэгшэ намайе һайса зэмэлбэ даа» гэжэ Нимадай бодоод, үрдихэ гэһэн хэбэртэй шоотоёо хэдэ хэдэн удаа няс-тас татаад абана.

Толгойнь бага бага логшожо, тоосоониинь балай ехээр. урагшаа ябабагүй ха. Үсэгэлдэрэйнь уулган һанаандань орон, бодолыень бүри балардуулжа, сээжэ соонь бүдэхи болгожо, бүхэли бүлхи залгиһан шэнги тиимэ зохидгүй үзэгдэл гаргана. «Хэнтэй уулзаа гээшэбиб? Дулма Доржиеватай уулзаһан байгаа гээшэ гүб, али тэрээнтэй уулзааб гэжэ зүүдэлһэнээ эндүүрнэ гүб? Хэр магад уулзаһан байгаа һаа, юун гэжэ мунтяһан байгаа хабиб? Иигэжэ ябаһаар Дулмын урда хүндэеэ буурана аа гүб?» гэжэ өөрөө өөртөө асуудал табяад, Нимадай бүри бодолгото болон һууна.

Гэнтэ мэдэн гэхэдээ, «Дулма, Дулма» гэжэ аман соогоо гүнгинэн, ямар нэгэн ирагуу һайхан дуунай хүгжэмдэ сэдьхэлынь дууһаһан шэнги боложо, бэень ондоохоноор дулаасан, гэжэгэнэһэн гү, али шэшэрһэн шэнгеэр дэмы жэмэлгүй болоод, толгой соонь иимэ һаналнууд түрэнэ: «Дулма ехэл зохид басаган даа. Би тэрээндэ нээрээшье дуратай байжа болоо хаб. Намдашье Дулма бараг лэ байха ёһотой. Уулзаха бүхэндөө намайе мэндэ гэдэг ха юм. Баһа миһэд гэжэ илдам нюдөөр харадаг хэбэртэй агша. Эдэнь тиимэшье юрын хэрэг бэшэ байха ёһотой...» гэжэ зөөлэхэнөөр бодохо зуураа, гэнтэ залд гэн, нөөхи улаан архяа һанаад, «Бэлэгым Дулма баһа абабагүй, яагаа барюу, нэтэрүү юм. Һай хаража үгэһэн бэлэгыем абахадань яанаб... Эрэ хүн хадаа гарынь золтой, бодолынь уужам гэжэ һанахаа яанаб. Намайе муу хүн гэжэ зон балай хэлсэхэгүй байха даа. Бага зэргэ архи уужа, амараа гэжэ хүнүүд мэдэдэг байха. Архи уухадаа муу юумэ хэнэ бэшэ ха юмбиб. Яһала хүдэлмэрилэгшэб. Һарынгаа тоосоо баряашье һаа, квартальна тоосоогоо хэзээшье буйлуулха байхаб. Ладно, айха юумэгүй» гэжэ Нимадай бэеэ яаха аргагүй сагаадхана.

Өөрыгөө өөрөө магтаһан, өөрынгөө зэмые өөрөө сагаалдаг хүн холо ябагшагүй... «Мүнгэн, зөөри» гэһэн һанал Нимадайн толгой соо гүйнэ. «Нөөхиеэ бүтээхэ хэрэгтэй» гэжэ хулгайгаар бодоод, карандашаар бэшэһэн саарһа абаад үзэнэ. Моринoй үргэжэ гүйһэн дээрэһээ хэдышьеб, олохон шэл архи гэмтэбэ гэжэ тэрээн соонь бэшэгдэнхэй. «Энэшни худал хуурмаг бэшэ, харин хуулитай акт гээшэ» гээд, Нимадай хиитэрлэн бодоно. Тиихэ зуураа, өөрынгөө тээмэндэхи ябадалые бүүр-түүр һанана. Аймагай центрһээ ерэхэдээ хэды шэл архи үгы хэһэн байгааб? Уһан тулам болотороо ууһаниинь мэдээжэ, худалдаадшье үзэһэн байха. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ дутааһан архи тушаагаа худал акт өөрөө ормогложо, тэрэнээ баталуулха арга ходо бэдэрдэг болонхой.

***

«Дулма аа! Дулма аа! дахяад бэшэг ерээл. Энээхэн ногоон конвертые харана гүш», гээд колхозой почтальон һамган Доржиева тээшэ даб гэн һарбайна. «Ушартайл ногоон конверт байгаа бээз» гэлсээн тэндэхэнэнь гараад орхибо ха. Дулмые хараха гү, али шадабал уулзажа, нэгэ хоёр үгэ андалдаха һанаатай үдын эдеэлгэнэй үеэр иишэ ерэһэн нөөхи Борбоев Нимадай тээ тэндэ холохон зогсожо, дабхаряатай түхэрээн нюдэеэ аниб-ониб гүүлэн, түргэ түргэн сабшан байгаа һэн. «Бэшэг, ногоон конверт» гэһэн үгэнүүдые дуулаад, бүри һонороор шагнаха гэхэдэнь, тугаар амасаһан хоёр зүүниинь бүхы бэеэрнь

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Хитад арадай һайндэр

Сэрэгэй парад ба 400 мянган хүнэй хабаадалгатай демонстраци Пекиндэ болоо

ПЕКИН, октябрийн 1. (ТАСС). Мүнөөдэр хитад арад Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһаар 4 жэлэй ойн үдэрые баяртайгаар тэмдэглэн, һайндэрлэбэ.

Үглөөгүүр эртээнһээ эхилээд Хитадай столицын предприятинуудай ба эмхи зургаануудай дэргэдэ демонстрантнуудай колоннонууд сугларжа, Тяньаньмынь гэжэ центральна талмай тээшэ ошобо. Тэндэ 4 жэлэй урда тээ Мао Цзэ-дун зүүн зүгэй эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай бата бэхи түшэг тулгуури болоһон Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһан тухай соносхоһон байгаа.

Тяньаньмынь талмай һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй.

Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүд нигта жагсаалаар жэрылдэнэ. Тэдэнэй хойноһоо талмай дээрэ ба тэрэ шадарай үйлсэнүүдтэ столицын ажалшадай колоннонууд дээрэ олон мянгаад тугууд намилзана.

Центральна ба хажуу талын трибунанууд дээрэ хитад арадай хүтэлбэрилэгшэд —арадай Центральна правительствын, Хитадай коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ба Гүрэнэй захиргаанай соведэй гэшүүд, демократическа партинуудай ба олониитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд харагдана. Оронойн түрүү хүнүүд—промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүл, Арадай-сүлөөлэлгын армиин геройнууд, Корейдэ дайлалдаһан хитад арадай һайндуратан, эрдэмтэд, культурын ба искусствын ажал-ябуулагшад эндэ байлсана. Столицада һайндэрлэхөөр ерэһэн Хитадай элдэб арад үндэһэтэнэй түлөөлэгшэд олон үнгын хубсаһа үмдэнхэй харагдана. Трибунанууд дээрэ—дипломатическа корпусой гэшүүд, гадаадын айлшад байна.

Үглөөнэй 10 час. Центральна трибуна дээрэ түрүүлэгшэ Мао Цзэдунай ба тэрэнэй орлогшонор Лю Шао-ци, Сун Цзин-лин, Чжан Лань, Ли Цзи-шэнь, Гао Ган, Гүрэнэй административна соведэй премьер Чжоу Энь-лай гэгшэдэй, арадай Центральна правительствын ба Хитадай коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй политбюрогой гэшүүдэй гарахадань, хүнүүд альгаташалгаар угтаба.

Арадай центральна правительственна соведэй генеральна секретарь Линь Бо-цзюй Хитадай Арадай Республикын 4 жэлэй ойтой дашарамдуулан, арадай һайндэрые нээбэ. Хитадай Арадай Республикын национальна гимн һүр жабхалантайгаар ханхинана. Артиллерийскэ салюдай буудалга соностоно.

Линь Бо-цзюй парадай эхилһэн тухай соносхобо. Арадай сүлөөлэлгын армиин главнокомандалагша Чжу Дэ машина дээрэ зогсожо, урдын үбэлэй ордоной воротагаар гаража ерэбэ. Парадые командалагша, Арадай-сүлөөлэлгын армиин штабай начальнигай орлогшо генерал Чжан Цзун-сунь гэгшын рапорт хүлеэн абаад, Чжу Дэ сэрэгүүдэй дэргэдүүр ябажа, тэдэниие һайндэртэй дашарамдуулан, баяр хүргэн амаршалба.

Тэрэнэй һүүлээр сэрэгүүдэй парад болобо. Тэрэ хадаа Дальна Востогто ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ зорюулагдаһан, хитад арадай обороной дайшалхы хүсэ шадалые харуулаа.

Парадай һүүлээр столицын ажалшадай демонстраци боложо, хэдэн час үргэлжэлбэ. Тэрээндэ 400 мянга гаран хүн хабаадаба.

Польско промышленность шэнэ түхэлэй машинануудые бүтээн гаргана

ВАРШАВА, октябрийн 1. (ТАСС). Польско Арадай Республикын машина бүтээлгын промышленностиин предприятинууд дээрэ орёо шэнэ станогууд ба машинануудые амжалтатайгаар үйлэдбэрилэн гаргадаг боложо байна. Жэлэй-элхэдэ, «Пафаваг» гэжэ Бродлавска вагон бүтээлгын завод шэнэ электровозуудые олоорнь гаргажа эхилээ. Энэ предприятиин коллектив шэнэ электровозуудай түрүүшын бүлэгые энэ жэлэй эсэстэ бүтээн гаргажа дүүргэхэ гэһэн уялга абаба.

И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Познаньска машина бүтээлгын завод дээрэ шэнэ түхэлэй револьвернэ станогуудые олоорнь гаргажа эхилбэ. Шэнэ станогууд хадаа хүушан конструкциин станогуудта орходоо детальнуудые олон дахин түргөөр бүтээн гаргаха юм.

Декабриин 20—Румынска Арадай Республикын арадай соведүүдтэ һунгаха үдэр

БУХАРЕСТ, октябрийн 1. (ТАСС). Арадай соведүүдтэ депутадуудые 1953 оной декабриин 20-до һунгаха тухай Румынска Арадай Республикын национальна Ехэ суглаанай президиумэй указ хэблэлдэ толилогдоо. Арадай соведүүдтэ депутадуудые һунгаха тухай дүрим тэрэшэлэн толилогдобо.

Арадай засагай нютагай органуудта болохо һунгалта нюуса голосованияар, бүгэдэниитын, тэгшэ ба сэхэ һунгуулиин эрхын үндэһөөр хэгдэхэ байна. 18 наһатай болоһон Румынска Арадай Республикын бүхы ажалша гражданинууд расова ба национальна хамаадалгаһаа, эрэ эмын илгааһаа, шажан шүтэлгэһөө, эрдэм болбосоролһоо, мэргэжэлһээ дулдыдангүйгөөр депутадуудые һунгалгада хабаадаха эрхэтэй юм.

Оооһото культурануудые бэлэдхэхэ түсэб Болгарида дүүргэгдээ

СОФИ, октябрийн 1. (ТАСС). Орооһото культурануудые бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб орон дотор бүхы дээрээ 100 процент дүүргэгдээ гэһэн мэдээсэл хэблэлдэ толилогдобо.

Черчилльдэ Плэттс-Миллс бэшэг эльгээбэ

ЛОНДОН, сентябриин 30. (ТАСС). Англиийска хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, англо-советскэ хани барисаанай обществын национальна соведэй түрүүлэгшэ Дж. Плэттс-Миллс уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха зорилгоор алхамуудые хэхэ гэһэн уряатайгаар премьер-министр Черчилльдэ өөрэһөө бэшэг эльгээбэ. Бэшэг соогоо Плэттс-Миллс хадаа эдэ хоёр оронууд хани барисаата нигта харилсаанай условидо ажаһууха юм гэжэ хараалһан хани барисаан тухай англо-советскэ договорой байһаниие һануулба.

Пресс-конференци дээрэ Эйзенхауэрэй мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, октябрийн 1. (ТАСС). США-гэй президент Эйзенхауэр үсэгэлдэр пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэбэ.

Советскэ Союзда водородно зэбсэгэй бии болгогдоһон тушаа мэдээсэлые дурдажа, корреспондентнүүдэй нэгэниинь энэ событида Эйзенхауэрэй хандалга тухай асуудал һураба. СССР нимэ бомботой юм гэһэн мэдээн хадаа ондоо ямар нэгэн событида орходоо бүри ехээр шэнжэлхыень правительствые баалагша баримта мүн гээшэ гэжэ Эйзенхауэр харюусаба.

Өөрынгөө советнигүүдтэй хамтадаа энэ асуудалые нарин һайнаар шэнжэлхэб гэжэ Эйзенхауэр мэдүүлбэ.

«Хүсэ хэрэглэхэ политикые» үмөөрһэн өөрынгөө урда урдын шалтагаануудые дабтажа, Эйзенхауэр сэрэгэй һомололго ехэдхэхэ гэжэ дахин мэдүүлбэ.

Хойто-атлантическа блогой оронуудай сэрэгэй бэлэдхэлгэ

ПАРИЖ, октябрийн 1. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Фракида эхилһэн Хойто-атлантическа блогой оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй маневрнуудта 100 мянган хүн, Турциин, США-гэй, Великобританиин, Италиин ба Грециин танкнууд, самолёдууд ба сэрэгэй корабльнууд хабаадаба.

Операцинуудай хэгдэхэ газарта турецкэ республикын президент Джеляль Баяр, турецкэ армиин генеральна штабай начальник генерал Нури Ямут, гадаадын сэрэгэй 70 адаглагшад, тэрэ тоодо Хойто-атлантическа союзай сэрэгэй организациин штабуудта хүдэлмэрилдэг 20 генералнууд ошоһон байна.

Франциин премьер-министр ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Турци ерэбэ

СТАМБУЛ, октябрийн 1. (ТАСС). Франциин премьер-министр Ланьель ба Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Бидо гэгшэд үсэгэлдэр Стамбул ерэбэ.

Корейдэхи эблэрэлгэ тушаа

ПЕКИН, сентябриин 29. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент үсэгэлдэр Кэсонһоо иигэжэ дамжуулба:

Эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссиин мүнөөдэрэй заседани дээрэ американска талын ахалагша түлөөлэгшэ генерал-майор Брайан сэрэгэй пленэйхидые нютагтань бусааха комитедые тарааха гэһэн дурадхал оруулаа. Эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссидахи хоёр талын штабной офицернууд сэхэ нютагтаа бусаагдахагүй сэрэгэй пленэйхидтэ хамаатай бүхы асуудалнуудые хойшодоо хаража үзэхэ гэжэ тэрэ дурадхаба.

Нютагтаа бусаха дуратай сэрэгэй бүхы пленэйхид эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй хүсэндөө ороһоной һүүлээр 60 үдэрэй турша дотор өөһэдынгөө хамаадаха талада сэхэ дамжуулан үгтэхэ ёһотой гэжэ Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээн хараална. Энэ хүдэлмэриие эмхидхэхын түлөө харюусалга даагша, сэрэгэй пленэйхидые нютагтань бусааха комитет энэ хүдэлмэриин дүүрэһэнэй һүүлээр эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссяар тараагдаха ёһотой юм.

Гансахан корейско-хитадай тала эблэрэлгэ тухай хэлсээ нарин шангаар сахиһан ба сэхэ нютагтаа бусаагдаха сэрэгэй бүхы пленэйхидые нютагтань бусааһан байна гэжэ корейско-хитадай талын ахалагша түлөөлэгшэ генерал Ли Сан Чо мэдүүлбэ. Корейско-хитадай талын хиналта доро байһан, сэхэ нютагтаа бусаагдаха Нэгэдэмэл Нацануудай сэрэгэй бүхы 12.773 пленэйхид нүгөө талын командованида дамжуулан үгтөө, мүн нютагтаа сэхэ бусаагдахагүй 359 пленэйхид бүгэдөөрөө нейтральна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн репатриацилга тушаа комиссиин харгалзалгада дамжуулан үгтөө.

Эблэрэлгын баталагдаһанай һүүлээр американска тала оройдоо 175.801 пленэйхидые корейско-хитадай талада дамжуулан үгөө гэжэ генерал Ли Сан Чо мэдүүлбэ. Тэрэнэй хиналта доро байһан корейскэ ба хитадай бусад 98.742 пленэйхид тухай хэлэхэ болоо һаа, 22.602 пленэйхидые индийскэ харуулай сэрэгүүдтэ дамжуулан үгөөбди гэжэ американска тала мэдүүлбэ. Гэбэшье, тэрэ хадаа бусад 76.140 пленэйхид тушаа ямаршье тайлбари үгөөгүй. 63 үдэрэй урда тээ эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй хүсэндөө ороһониие хараадаа абажа, корейско-хитадай тала хадаа сэрэгэй пленэйхидые нютагтань бусааха комитедые тарааха гэжэ зүбшөөнэ. Гэбэшье, американска тала һаатуулан баригдажа байгаа корейскэ ба хитад пленэйхид тушаа нарин зүб тайлбари дары үгэхын түлөө бүрин харюусалга дааха байна гэжэ генерал Ли Сан Чо мэдүүлбэ.

Японско делегаци Пекин ерэбэ

ПЕКИН, октябрийн 1. (ТАСС). Японско парламентын бүлэг депутадууд ба худалдаа наймаанай түлөөлэгшэд сентябриин 30-да Пекин ерэбэ. Тус бүлэг 24 хүнһөө бүридэнэ. Делегациин составта—Японо-хитадай худалдаа наймаа хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалха парламентска лигын (лигын зэргэдэ парламентын 335 депутадууд тоологдоно) түлөөлэгшэд байлсана. КНР-тэй худалдаа наймаанай холбоо үргэдхэхэ арга бэдэрхэ зорилготойгоор тус делегаци ерэһэн байна.

Хитадай Арадай Республикатай худалдаа наймаанай таатай харилсаа ба хани барисаата холбоо байгуулхын түлөө олониитын үргэн хүдэлөөн тус делегациин ерэхын урда тээ дэлгэрбэ. Хитадтай худалдаа наймаа хэхэ ябадалда хизаарлалтые багадхаха гэжэ уряалһан резолюциие олониитын хашалтаар японско парламент абаһан юм.

Египедэй урдын премьер-министрые саазалан алаха гэһэн приговор гаргагдаа

КАИР, октябрийн 1. (ТАСС). Египедэй сүүдэй дээдэ орган болохо «революционно трибунал» Египедэй премьер-министр байһан Ибрагим Абдель Хади гэгшые үлгэжэ алаад, тэрэнэй бүхы эд зөөриие хураан абаха гэһэн приговор мүнөөдэр гаргаба.

Абдель Хади «эхэ орондоо урбаба», «эрхэеэ хэтэрүүлэн эдлэбэ» гэжэ гэмнэгдэһэн байна.

Приговор «хүтэлбэрилхы революционно соведээр» баталагдаха ёһотой юм. Гэбэшье, тэрээн тушаа гомодол абтахагүй байна.

Швейцаридахи уласхоорондын шатарай турнир

ЦЮРИХ, сентябриин 29. (ТАСС). Шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэеэ хүсэгшэдэй матч-турнирай 17-дохи тур мүнөөдэр болобо. Сабо—Смыслов, Авербах—Керес, Петросян—Решевский, Найдорф — Бронштейн гэгшэд наадаад тэнсэбэ. Штальберг—Котов, Эйве — Геллер гэгшэдэй хойшолуулагдаһан партинуудта советскэ гроссмейстернүүд һайн байдалтай байна. Тайманов Глигорич хоёрой парти хойшолуулагдаа.

Дүүрээгүй партинуудые үглөөдэр наадажа дүүргэхэ.

ЦЮРИХ, сентябриин 30. (ТАСС). Дэлхэйн түрүү һуури эзэлхые хүсэгшэдэй шатарай турнир дээрэ дүүрээгүй партинуудые мүнөөдэр наадажа дүүргэбэ. Бронштейн позиционно талаар булюу байһан ябадалаа нарин зүбөөр хэрэглэжэ, Решевскиие илаба. Энэ хадаа турнирта американска гроссмейстерэй түрүүшын диилдэлгэ гээшэ.

Эйве—Геллер, Штальберг—Котов гэгшэдэй партинууд советскэ гроссмейстернүүдэй илалтаар тэрэшэлэн дүүрэбэ.

10,5 очкотой Смыслов урдынхидал адляар түрүүлэн ябана.

Нэгэдэхи кругай һүүлээр хабаадагшадай һууринууд турнирай таблицада иигэжэ хубаагдаа гэбэл:

Смыслов—9,5, Бронштейн ба Решевский—тус бүри 8,5, Найдорф—8, Болеславский, Петросян, Эйве—тус бүри 7,5, Керес ба Тайманов—тус бүри 7, Котов—6,5, Авербах, Геллер, Сабо, Глигорич—тус бүри 6, Штальберг—3,5 очконуудтай.

Хүнгэн атлетикээр республикын түрү[…] һууриин түлөө

Хүнгэн атлетикээр республи[…]
түрүү һуури эзэлхын түлөө м[…]
сөөн боложо һаяхан дүүрэбэ.
Энэ мүрысөөндэ ПВЗ-гэй «[…]
мотив», түмэр замай транспор[…]
«Локомотив», «Динамо», «Ко[…]
ник», «Спартак», «Байкал», «[…]
дик», «Знамя» хамта 8 общ[…]
хабаадалсаа.
Командын ба өөһэд хооро[…]
түрүү һууринуудай түлөө ш[…]
мүрысөөн ПВЗ-гэй «Локомо[…]
ба «Колхозник» обществонуу[…]
спортсменүүдэй хоорондо б[…]
Хүдөөгэй спортсменүүд энэ м[…]
сөөндэ һайн бэлэдхэлтэйгээр […]
һэнээ харуулба. Гурбан үдэрэй […]
шада үргэлжэлһэн үсэд шанга[…]
лалдаанай дүнгүүдээр ПВЗ-[…]
«Локомотив» общество т[…]
«Колхозник» общество хоёр[…]
һууринуудые эзэлһэн байна. Ө[…]
хоорондын мүрысөөндэ эрэшү[…]
дундаһаа ПВЗ-гэй «Локомотив[…]
ществын гэшүүд: Щевчук (100 […]
рын урилдаанда, утые харайлга[…]
Осипов (800 ба 1500 метрын у[…]
даанда), Малых (диск шэдэлгэ[…]
Кузнецов (копье шэдэлгээр), Ч[…]
ков (5000 метрын урилдаанда) […]
рүү һууринуудые эзэлээ.
«Колхозник» обществын гэш[…]
Агафонов (үндэрые харайлга[…]
1,60 сантиметр), динамовец М[…]
кин (400 метрын урилдаан[…]
транспортын «Локомотивай» сп[…]
смен Мухин (ядро түлхилгөөр) […]
рүү һууринуудые эзэлээ.
Эхэнэрнүүдэй дундаһаа утые […]
райлгаар Перминова («Меди[…]
800 метртэ урилдаагаар Сокол[…]
(«Колхозник»), ядро түлхил[…]
ба диск шэдэлгээр Дементь[…]
(«Спартак») ба бусад республи[…]
чемпионой нэрээргэ олоһон ба[…]
Эстафетнэ урилдаан ехэ һо[…]
холтойгоор үнгэрөө. Эрэшүү[…]
дундаһаа ПВЗ-гэй «Локомот[…]
эхэнэрнүүдэй дундаһаа «Ме[…]
обществын командунууд түрүү […]
ринуудые эзэлээ.
Мүрысөөнэй удаа спортсмен[…]
дэй парад боложо, эрхим ам[…]
тануудые туйлаһан командануу[…]
спортсменүүдтэ дамжуулгын к[…]
гууд барюулагдаа.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Велосипе[…]
100 километрын урилдаанда т[…]
һуури эзэлһэн, «Колхозник» […]
ществын спортсмен Доржи Зо[…]
туев.

Текстнь А. Михайло[…]
фотонь В. Шитико[…]

ХОЁР ОНДОО ХАРГЫ

(Түгэсхэл)

могойтон таража, зүрхыень лүг-лүг сохюулаад, мүртэй юумэ оройдоошье дуулгабагүй. Гансал хүнүүдэй шуугяхань, энеэлдэхэнь дуулдана. «Намайе эдэшни наада барина бэшэ гү» гэжэ һанахадань, Нимадайн нюураарнь халуу бусалжа, бэень юухэ-юухэгүй дагжа һүрөөд орхино. «Хэн хүбүүнһээ энэ бэшэг ерээ хаб, нэгэтэйл конверт байгаал ха» гэжэ дотороо бүтүү жүтөөрхэн бодохо тэдысэнь, хүнүүд улаан булан тээшэ һубаран ошонод.

«Бэшэгээ, Дулма Доржиевна, уншыш» гэлдэнэ. «Газетэдэ толилогдоһон шухала материалые мүнөө уншахабди» гээд агитатор, түрүү комбайнерка Дулма Доржиева тоб байса харюусана. «Таряа хуряалгаба бэлэдхэлые эршэмтэйгээр ябуулха» гэһэн статьяе Дулма уран хурсаар уншана. Тэндэ һууһан хүнүүд партиин заабаринуудые тайлбарилһан газетын түрүү бэшэгые анхаралтайгаар шагнан, үгүүлэл бүхэнэйнь удхые сээжэндээ тобтойгоор хадуун һуунад. Хэдэхэн минута соо уншагдаха статья соо олон, ехэ зүйлнүүд хэлэгдэһэн байба. Хуряалгын ябаса комбайнуудай хүдэлмэриһөө дулдыдана. Хаана комбайн һаад түбэггүйгөөр хүдэлмэрилнэб, тэндэл үндэр показательнууд туйлагдаха. Кадрнууд — комбайнернууд амжалтые шиидхэнэ. Хуряалгын хүдэлмэриие сэгнэхэдээ тэрэнэй шанарые гол болгохо. Гүрэнэй урдахи уялга гээшэ манай түрүүшын нангин хэрэг. Таряа тушаалгые хуряалгатай зэргэ ябуулха...

Хүдэлмэридөө Дулмын ошохоёо ябахадань, Нимадай һард хүрөөд ерэбэ. «Дулма, ойлгыш, намайе» гэхэдэнь, Дулма аниргүйхэнөөр шагнаад ябаа һэн. «Шамайе һанахадаа,—гээд Нимадай үргэлжэлүүлнэ,—зүрхэм хүдэлжэ, архи уужархинаб. Гэбэшье, олон юумэ... Ерээдүйнгөө нүхэсэлгэ, зөөри... тухай бодожо, байха хүсөөрөө манай жа—жа—жаргал тушаа бодоно гээшэб» гэжэ хэтэдээ нүхэсэхэ асуудалые жэжээр, гүйхэнөөр ойлгоһон өөдэгүй юумэнүүдые юухэюугүй турьяжархиба. Тиихэдэнь Дулма балай ехээр гайхабагүй хэбэртэй. Үнгэрхэсэ үнгэрһэн хүнһөө юу абахаб гэжэ һанаба ха.

—Иимэ ехэ асуудалые хоёр нюурһаа оройдоошье шиидхээгүй аад лэ юун гэжэ олон табые зугаалхаб. Ядахадаа, эшэхээ яанаш. Хүнэй һэшхэлтэй сэдьхэлые зүбөөр харюулхагүйһөө гадна, гэмтэ замда орожо ябана бэшэ гүш? Ондоо харгыгаар ябажа, хүнһөө өөрөө холо болоош. Иигээд дүүрэн дүүрээ, — гэжэ эрид харюусаад, Дулма машина тээшээ сэхэ ябашаба.

Самоходно болон юрын комбайнууд үүжам поли дээгүүр зэлэ татан гараба. Баглагар хара утаа хаялан, тракторнууд «түргэлэгты» гэһэн шэнгээр шанга-шангаар пүспүс гүүлэн салют үгэнэ. «Бункер дүүрэшоо, машинаа шамдуулха» гэлдэн хүнүүд бэе бэедээ дамжуулан хашхаралдана. Хужартые уруудан эндэ тэндэ алхалһаар доошоо нэгэ хүн талиина. Нимадай хаям гэжэ хүнүүд элитэ мэдээд, ямаршье анхаралгүйгөөр тэрэниие орхижорхино. Цемент шалатай колхозой механизированнэ ток тээшэ хэдэн машинанууд гүйлдэн ерэнэ. Шэнэхэн мэшээгтэй шэниисэ таряан электротранспортёрые дамжан, тэнжылдэһээр машинын нюрганда өөһэдөө гарана. Тэдэниие ишэтиишэнь татасагаажа, яар-ябта болотор хүнүүд ашанад. Уданшьегүй машинанууд һөөргөө бусажа, эрхим таряан конвейерээр гүрэндэ тушаагдана.

***

Сууряа татаһан хүхюутэй абяанууд һүниие нэбтэ харбан дуулдана. Морёор, машинаар хүнүүд полевой станда ерэжэ, удэшын халуухан эдеэ амтархан барина. Хүхюун зугаанууд дэлбэ һүрэн гарана. «Дулма, Дулма, шамда баһа нэгэ бэшэг бии» гээд повар хээтэй енеэбхилнэ. «Алтайһаа гү?» гэжэ нэгэнэй асуухада, «бэшэл даа, Нимадайһаа» гэһэн харюу нарьяшаба. Нимадайн запискые Дулма абаад, уншаһан тэдысэ болохо зуураа, тогооной ханхинатар шангаар энеэн, «Хэшээгыш, уулзаеыл, зугаалха юумэнүүд гараал» гэнэл энэ һайхасааншни, — гээд Дулма тайлбарилна.

Хүнүүдэй дарья татаһа энеэдэн гараад орхино. «Фонвизинай «Недоросль» гэжэ комеди соо Митрофанушка «би һургуулида ябахагүйб, харин һамга абахаб» гэжэ хэлэһэн байдаг. Тэрэ үеын тэхэришэгүйгөөр талиинһан хадань, «би мүнөө хадамла ошохогүйб, харин һургуулида ошохоб гээд харюусыш» гээд нэгэ хүн тоомоо таһарна. «Тиихэ, тиихэ» гэлдэн бусадууд хүхинэд. «Нимадай Нимадайдаа, наадан наадандаа», гээд баһа нэгэ хүн шангарна. «Үндэһэгүй үлүү юумэнүүдээ орхиё» гэжэ Дулма тобтойгоор хэлээд, «түрүүшынгээ бэшэг тухай таанартаа зугаалһууб» гэхэдэнь, «тиигэ, тиигэ, одоол тэрэшни зүб» гэлдэн зүг бүхэнһөөнь адхаршаба.

«Алтайн суута комбайнерка Нина Ивановаһаа тугаар бэшэг абааб. Минии түрүүшын бэшэг абажа, уряаень хүлеэһэндэм баяр хүргэнэ. Таряа хуряалгын эхилһэнһээ хойшо 20 гаран хоног соо хүдэлмэрилжэ, самоходно «С—4» комбайнаар хамтадаа 700 гаран га таряа хуряажа, дунда жэшээгээр үдэрэй 25—30 га хадааб гэжэ нүхэр Иванова мэдээсэнэ. Тиигээд хуряалгын хүдэлмэридэ хэрэглэһэн метод тухайгаа бэшэнэ» гэхэдэнь «ямар метод хэрэглээ хаб», гээд зүг бүхэнһөөнь асуудал табина.

—Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, машинаяа ехэл һайнаар ашаглаһан байна даа. Энэ ойлгомжо олон юумэнүүдые багтаана ха юм. Комбайнаа техническэ талаарнь ёһотой һайнаар харууһалһан байна. Зүбөөр жолоодолго гэжэ байха. Агрегадайнь коллективэй хүдэлмэри эмхитэйгээр табигдажа, хүн бүхэнэйнь харюусалга угаа ехэ байгаа гэнэ. Ажалай сагые зүбөөр хэрэглэжэ, эртэ гараха, орой орохо гэхэ мэтэһээ эхилээд, хүдэлмэриин сагые ашагтайгаар хэрэглэдэг заншалтай юм ха. Зүбөөр табигдаһан мүрысөөнэй ашань эли байна. Комбайнуудые групповой методээр хүдэлмэрилүүлхэ ябадалые үргэнөөр ашаглаабди гэнэ. Бидэнэр тэдэнэртэ үшөө хүрэнэгүйбди, — гэһэн дүн Дулма Доржиева сэхэ хэбэ.

Алтайн комбайнеркын амжалтата ажалыень хангаһан нүхэсэлнүүд эдэ юрын үгэнүүд соонь элихэнээр бултанда харагдана. «Үшөө нэгэ һонин зүйл, — гэжэ Дулма үргэлжэлүүлнэ, — Нина Иванова бэшээ». Хуряалгын һүүлээр Барнаул город ошожо, хүдөө ажахын машинануудай техник-механигуудай курсада орохо болооб гэнэ. Эндэ байһан хүнүүдые харахада, «Дулмамнай ямар харюу бэшэг эльгээхэнь гээшэб» гэжэ һанаата болон, «юун гэжэ зохидоор харюу бэшэбэл таарахаб» гэлдэн, доро дороо асуулдана. «Нинын машинадал адли тиимэ самоходно комбайнаар 20 хоногто хүдэлмэрилжэ, үдэрэйнгөө нормые 2—3 дахин дүүргэдэг байгааб гэжэ байһыень байһан соонь бэшээб» гэхэтэйнь адли, МТС-эй ахалагша механик Эрхэтуевай хурса дуун үүдэн тээһээ шангаар ханхинан, «Барнаул г[…] һургуулида эльгээгдэхэ болооб[…] жэ Доржиева нэмыш» гэжэрх[…]

* * *

Намарай шара набшаһанай […] лууи үнгэрөөд, һэрюухэн аад, […] мэг үдэрнүүд тогтонхой. Д[…] Доржиева Барнаул город ябах[…] түхеэржэ, чемоданаа нэгэ хааг[…] нэгэ нээгээд үзэнэ. Элдэб хүб[…] нуудые тэрээн соогоо эмхитэй[…] ябтална. Аба эжы хоёрынь […] тухашарна. «Нина угтахань […] шэ. Хайшан гээд түрүүн уулз[…] даа танилсахамнай хаб. Бахар[…] шоод байгуужаб... Ямараар һур[…] гээшэбиб, техник-механик боло[…] Юрэдөөл бэрхэтэйхэн байха […] Зоригтой... Нүхэдтөө, бэедээ […] гэхэ» гэхэ мэтын һаналнууд т[…] үедэнь Дулмын сэдьхэлдэ т[…] түргэн ороно.

Хэдэн хүнүүд сугларанхай. Т[…] нэй дунда колхозой бригадир, […] рүүлэгшэ, МТС-эй ахалагша ме[…] ник Эрхэтуев гэгшэд бии. «[…] мадайн хэрэгые одоол прокур[…] үгөөл ха» гэжэ хэниинышьеб хэл[…] «Харгымнай ниилэшэгүй хоёр […] доо байба ха даа» гээд Дулма […] мадайн тухай бодоо һэн.

Утаа бад-бад хаяад, поез[…] түргэдэхэдэ, Дулмын балсагар[…] гар вагоной сонхоор түргэ т[…] даллан, уулзатараа мэндэ […] баяр хүргэнэ...

Ц. Дамдинжапо[…]

Редакторай орло[…]
Д. Л. ЛОБСАНО[…]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00642.

Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.